

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

स. नं. २७०, भांबुर्डा, सेनापती बापट मार्ग,

पुणे ४११ ०१६

५७ वा वार्षिक अहवाल

(२०१९-२०२०)

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

५७ वा वार्षिक अहवाल

(२०१९-२०२०)

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	विषय		पृष्ठ क्र.
१	सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षाचा अहवाल विधान मंडळाला सादर करण्यास झालेल्या विलंबाची कारणे	४
२	सन २०१९-२० करीता संचालक मंडळाची यादी	६
३	५७ वी स्थगित वार्षिक सर्वसाधारण सभेची सूचना	८
४	संचालकांचा अहवाल	९
५	लेखापरिक्षकांचा अहवाल	१३
६	ताळेबंद	२८
७	नफा-तोटा पत्रक	२९
८	ताळेबंद आणि नफा- तोटा यांना जोडलेल्या व त्याचा भाग असलेल्या वित्तीय टिपा आणि लेख्यांची महत्वाची धोरणे	५४
९	भारताचे मा. नियंत्रक तथा महालेखा परिक्षक यांचे अभिप्राय (NRC)	६१

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षाचा अहवाल विधान मंडळाला सादर करण्यास
झालेल्या विलंबाची कारणे :-

- महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ, कंपनी कायदा १९५६ अन्वये नोंदणीकृत असून महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत उपक्रम आहे.
- कंपनी कायदा २०१३ चे कलम ९६ अन्वये महामंडळाच्या दि. ३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षाचे लेखे दिनांक ३० सप्टेंबर, २०२० पूर्वी वार्षिक सर्वसाधारण सभेमध्ये स्विकृत करून घेणे आवश्यक होते.
- दिनांक २४-०९-२०२२ रोजी झालेल्या संचालक मंडळाच्या ३१६ व्या संचालकांच्या बैठकीत महामंडळाचे दिनांक ३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या वर्षाचे लेख्यांचे वित्तीय तक्ते, नफा तोटा पत्रक व ताळेबंद संचालक मंडळाने स्विकृत केले.
- भारताचे नियंत्रक तथा महालेखापरिक्षक, नवी दिल्ली यांचे आदेश क्र. सि.ए.व्ही / सीओवाय / महाराष्ट्र, एमएचफार्म (१) /१६७६ दिनांक २७-०८-२०१९ अन्वये मे. एम. एस. गोडबोले आणि असोसिएटस्, सनदी लेखापाल यांची संविधानिक लेखापरिक्षक म्हणून नेमणूक केली. मे. एम. एस. गोडबोले आणि असोसिएटस्, सनदी लेखापाल यांनी महामंडळाचे दिनांक ३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या वर्षाचे लेख्यांचे संविधानिक लेखापरिक्षण करून दिनांक १५ नोव्हेंबर, २०२२ रोजी प्रमाणित केले.
- महामंडळाचे दि. ३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या वर्षाचे वित्तीय तक्त्यावरील कंपनी कायदा २०१३ चे कलम १४३(६)(बी) अन्वये भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी त्यांचे अभिप्राय महालेखापाल, नागपूर, महाराष्ट्र कार्यालयाचे पत्र दि. १३/१/२०२३ अन्वये प्राप्त झाले.
- सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षाचे लेखे दिनांक १६-०२-२०२३ रोजी झालेल्या सभासदांचे ५७ व्या स्थगित वार्षिक सर्वसाधारण सभे मध्ये स्विकृत करण्यात आले.
- त्यानंतर वार्षिक अहवाल छपाई करून शासनास सादर करण्यात आला.
- वरील कारणांमुळे दिनांक ३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या सन २०१९-२० या वर्षाचे लेखे विधान मंडळाला सादर करण्यास विलंब झाला.

-----*

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षामध्ये महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाला झालेल्या नफा संबंधीचा तपशील.

सन २०१९-२० या चालू वर्षात महामंडळाने शासकीय कर्जावरील व्याज, घसारा, आयकर व मागील वर्षाची समायोजने पूर्व नफा रु. ३१,२४.७७ लाख मिळवला असून शासकीय कर्जावरील व्याज, घसारा, आयकर व मागील वर्षाची समायोजने नंतर नफा रु. ९३,६१.७१ लाख झाला आहे.

सन २०१९-२०२० या वर्षात महाराष्ट्र शेती महामंडळाचे १४ मळयांवर एकूण २३,३९९ एकर क्षेत्रावर संयुक्त शेती योजना राबविण्यात आली आहे.

३१ मार्च २०१९ रोजी संचित तोटा रु. १७६.४३ कोटी इतका होता आणि मागील वर्षाची समायोजने विचारात घेता ३१ मार्च २०२० रोजी संचित तोटा रु. ८२.८१ कोटी आहे.

अ- खर्च :-

सन २०१८-२०१९ व सन २०१९-२०२० या वर्षामधील खर्च तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

(रुपये लाखांत)

अ. क्र.	तपशील	२०१८-१९ रुपये	२०१९-२०२० रुपये
१	वेतन व मजुरी	५९७.२९	५९१.७३
२	दुरुस्ती व निगा	८.५५	४.३९
३	आस्थापना खर्च	१०६.६६	१९७.३०
४	संचालकांचे परिश्रमिक आणि खर्च	२२.८१	२३.९८
५	व्याज	११८.६८	८.८३
६	व्यवसायातील व प्रक्रियेतील साठ्यातील घट	३७.३५	७.४३
७	मत्तावरील घसारा	१३.६२	१७.२९
८	आयकरासाठी तरतूद	५१.३५	६३.५२
	एकूण :-	९५६.३१	९१४.४७
९	मागील वर्षाचे संबंधित खर्च	०.००	०.००
	एकूण	९५६.३१	९१४.४७

ब - उत्पन्न :-

सन २०१८-२०१९ व सन २०१९-२०२० या वर्षातील तुलनात्मकदृष्ट्या महसूली जमा खालीलप्रमाणे आहे -

(रुपये लाखांत)

अ. क्र.	तपशील	२०१८-१९ रुपये	२०१९-२० रुपये
१	व्यवहारातून मिळालेले उत्पन्न		
	अ. संयुक्त शेती पासून	२३,१६.६७	२९१६.७१
	ब. वृक्षशेती व फळे पासून	११.६६	२२.५६
२.	इतर उत्पन्न (ठेवीवरील व्याज/वापरमूल्य सह)	४,१६.९४	१०१०.३४
३.	मागील वर्षाचे संबंधित उत्पन्न	४१.३३	६३२६.५७
	एकूण :-	२७,८६.६०	१०२७६.१८
	नफा/(तोटा)	१८,३०.२९	९३६१.७१
ड	संचित तोटा	१७६,४२.६०	८२८०.८९

-----*

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

संचालक मंडळ २०१९-२०२०

१	मा. ना. श्री. चंद्रकांत (दादा) पाटील मा. मंत्री (महसूल), महाराष्ट्र राज्य, (दि.०८-०७-२०१६ ते ०८-११-२०१९)	अध्यक्ष
	मा. ना. श्री. बाळासाहेब भाऊसाहेब थोरात मा. मंत्री (महसूल), महाराष्ट्र राज्य, (दि.२८-११-२०१९ ते २९-०६-२०२२)		
२	मा. ना.श्री. संजय राठोड मा. राज्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य. (दि.०५-१२-२०१४ ते ०८-११-२०१९)	उपाध्यक्ष
	मा. ना. श्री. अब्दूल सत्तार मा. राज्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य. (दि.३०-१२-२०१९ ते २७-०६-२०२२)		
३	मा. श्री. मनुकूमर श्रीवास्तव, भा.प्र.से. अपर मुख्य सचिव, (महसूल), महाराष्ट्र राज्य. (दि.०६-०१-२०१५ ते २३-०२-२०२०)	संचालक
	मा. डॉ. नितिन करीर, भा.प्र.से. अपर मुख्य सचिव, (महसूल), महाराष्ट्र राज्य. (दि.२४-०२-२०२० पासून)		
४	मा. श्री. मनोज सौनिक, भा.प्र.से. अपर मुख्य सचिव, (वित्त), महाराष्ट्र राज्य. (दि.२३-१०-२०१८ पासून)	संचालक
५	मा. श्री. एस. चोक्कलिंगम, भा.प्र.से. जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक भूमी अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (दि.०३-१०-२०१७ ते १५-०२-२०२१)	संचालक
६	मा. डॉ.सतीश सोनी, भा.प्र.से. सहकार आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (दि.२१-०९-२०१८ ते २०-०९-२०१९)	संचालक
	मा. डॉ. अनिल कवडे, भा.प्र.से. सहकार आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (दि.२१-०९-२०१९ पासून)		
७	मा. श्री. शेखर गायकवाड, भा.प्र.से. साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य. (दि.०१-०१-२०१९ ते २१-०१-२०२०)	संचालक
	मा. श्री. सौरभ राव, भा.प्र.से. साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य. (दि.२२-०१-२०२० ते १३-०७-२०२०)		
८	मा. श्री. सुहास दिवसे, भा.प्र.से. कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (दि. ०८-०२-२०१९ ते १३-०७-२०२०)	संचालक
९	मा. श्री. राजेंद्र पवार सचिव (लाभक्षेत्र विकास) पाटबंधारे, महाराष्ट्र राज्य. (दि.०१-१२-२०१८ पासून ते ३१-०७-२०२०)	संचालक
१०	मा.श्री. किरण भालचंद्र कुलकर्णी मुख्य अभियंता, पाटबंधारे, नाशिक (दि.०१-०१-२०१८ ते १३-०१-२०२१)	संचालक
११	मा.श्री. आर. बी. भागडे, भा.प्र.से. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित (दि.१२-०९-२०१६ ते १८-०५-२२)	संचालक

- दिनांक २४-०९-२०२२ रोजी झालेल्या संचालक मंडळाच्या ३१६ व्या संचालकांच्या बैठकीत महामंडळाचे दिनांक ३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या वर्षाचे लेख्यांचे वित्तीय तक्ते, नफा तोटा पत्रक व ताळेबंद खालील संचालकानी स्विकृत केले.

१	मा. ना. श्री. राधाकृष्ण विखे पाटील, मा. मंत्री (महसूल), महाराष्ट्र राज्य.	अध्यक्ष
२	मा. ना.श्री. अब्दूल सत्तार मा. मंत्री (कृषि), महाराष्ट्र राज्य.	संचालक
३	मा. श्री. निरंजन कुमार सुधांशु , भा.प्र.से. जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक भूमी अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	संचालक
४	मा. डॉ. अनिल कवडे, भा.प्र.से. सहकार आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	संचालक
५	मा.श्री. विश्वजीत माने, भा.प्र.से. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित.	संचालक
६	मा. श्री. संजय बेलसर , मुख्य अभियंता, पाटबंधारे, नाशिक	संचालक
७	मा. श्रीमती. गौरी ठाकूर मुख्य कार्यकारी (प्रशासन), महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित.	सचिव

नोंदलेले कार्यालय :

स.नं. २७०, भांबुर्डा, सेनापती बापट मार्ग, पुणे - ४११ ०१६
फोन नं. ०२०-२५६५०५५१/२५६५९५५३
Email :- msfcpcune16@gmail.com

लेखापरिक्षक :

एम. एस. गोडबोले आणि असोसिएट्स
सनदी लेखापाल
६७/२, ४, उबेरॉय हाऊस, कर्वे रोड,
नळस्टॉप, पुणे - ४११ ००४.

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादीत

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

२७० भांबुर्डा, सेनापती बापट मार्ग, पुणे-४११ ०१६

दूरध्वनी क्र. ०२०-२५६५०५५१/२५६५९५५३,

इ-मेल:- msfcpune16@gmail.com

क्रमांक : सचिव/५७वी स्थगित_अजीएम/२२-२३ /२०२३/२४०

दिनांक १८/०१/२०२३

५७ वी स्थगित वार्षिक सर्वसाधारण सभेची सूचना

या सूचनेद्वारे कळविण्यात येते की, महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाच्या सभासदांची स्थगित झालेली ५७ वी वार्षिक सर्वसाधारण सभा गुरुवार दिनांक १६ फेब्रुवारी २०२३ रोजी दुपारी १२.०० वाजता महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाच्या सर्व्हे नंबर २७०, भांबुर्डा, सेनापती बापट मार्ग, पुणे - ४११ ०१६ येथील व्यवस्थापकीय संचालक यांच्या दालनामध्ये स्थगित झालेले पुढील काममाज पुर्ण करण्यासाठी भरविण्यात येईल.

१. महामंडळाचे दिनांक ३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या वर्षाचे महामंडळाचे वित्तीय तक्ते / निधी ओघ पत्रक, नफा-तोटा पत्रक आणि ताळेबंद तसेच "भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक" यांचे अभिप्रायासह लेखापरिक्षकांचा आणि संचालकांचा अहवाल विचारात घेणे व स्विकृत करणे.

सही/-

(श्रीमती रुपाली डंबे - आवले)

कंपनी सचिव.

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
संचालक मंडळाकरीता व त्यांच्यावतीने.

स्थळ: पुणे

दिनांक : १८/०१/२०२३

टीप: सभेस उपस्थित राहाणाऱ्या व मतदान करण्याचा हक्क असलेल्या सभासदाला स्वतःऐवजी उपस्थित राहण्यासाठी प्रतिनिधी नेमण्याचा हक्क आहे. हा प्रतिनिधी सभासद असण्याची आवश्यकता नाही.

प्रति,

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, २०, भांबुर्डा, सेनापती बापट मार्ग, पुणे ४११ ०१६ चे भागधारक व कंपनी लेखापरिक्षक यांस.

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ, पुणे - ४११ ०१६.

(महाराष्ट्र शासनाचा अधिकृत उपक्रम)

संचालकांचा अहवाल २०१९-२०२०

प्रति,

सदस्य यास,

सन २०१९-२०२० या वर्षातील महामंडळाच्या कामकाजाबद्दलचा हा ५७ वा वार्षिक अहवाल सादर करताना आपल्या संचालकांना अतिशय आनंद होत आहे. या अहवालासोबत या कालावधी करीता लेखा परिक्षण झालेले वित्तीय तक्ते, ताळेबंद, नफा-तोटा पत्रक आणि निधी ओघ तक्तासह लेखा परिक्षकांचा अहवाल व भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांचे अभिप्राय सादर करण्यात आले आहेत.

२. वार्षिक सर्वसाधारण सभा.भाग भांडवल

महामंडळाच्या ३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या सन २०१९-२०२० या वर्षाचे लेख्यांचे तक्ते/ निधी ओघ पत्रक, नफा - तोटा पत्रक व ताळेबंद त्यावरील लेखापरिक्षकांचा अहवाल व भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांच्या अभिप्रायासह दिनांक ३०/९/२०२० रोजी किंवा त्यापुर्वी वार्षिक सर्वसाधारण सभेमध्ये स्विकृतीसाठी सादर करणे आवश्यक आहे.

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांचे कार्यालय नवी दिल्ली यांनी त्यांचेकडील पत्र दिनांक २७-०८-२०१९ द्वारे सन २०१९-२०२० या वर्षाचे लेखे तपासणीसाठी मे. एम. एस. गोडबोले अॅण्ड असोसिएट्स, सनदी लेखापाल, पुणे यांची लेखापरिक्षक म्हणून नेमणुकीचा आदेश काढला आहे

सन २०१९-२०२० या वर्षाचे लेखा परिक्षण झालेले लेख्यांचे तक्ते/ निधी ओघ पत्रक, नफा - तोटा पत्रक व ताळेबंद त्यावरील लेखापरिक्षकांचा अहवाल व भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांच्या अभिप्रायासह भागधारकांच्या स्विकृतीसाठी सादर केले आहेत.

३. भाग भांडवल

महामंडळाचे अधिकृत भाग भांडवल चालू वर्षी (३१ मार्च २०२० अखेर) रु. ३ कोटी इतके राहिले आणि अभिदत्त व भरणा केलेले भांडवल रु. २.७५ कोटी इतके राहिले.

वित्तीय परिणाम

		२०१९-२०२० (रुपये लाखात)	२०१८-२०१९ (रुपये लाखात)
१	संयुक्त शेती पासून मिळालेला निधी	२९,१६.७१	२३,१६.६७
२	वृक्ष शेती आणि फलोद्यान पासून मिळालेला निधी	२२.५७	११.६६
३	इतर जमा	४३१.१४	४१६.९४
४	संपादित जमिनीपासून उत्पन्न	५,७९.२०	-
५	मागील वर्षाची समायोजने (शासन कर्ज रक्कम रु. ७५.५५ कोटी कर्जावरील व्याजदर सरसकट ७.५% झाल्याने व इतर)	६३२६.५८	४१.३२
६	घसारा, व्याज, कर तरतूदी व मागील वर्षाचे समायोजने पूर्वी येणारा स्थूल नफा / (तोटा)	३१२४.७७	१९,७२.६१
७	घसारा, व्याज, कर तरतूदी व मागील वर्षाचे खर्चानंतर येणारा नफा	९३,६१.७१	१८,३०.२९
८	सुचविलेला लाभांश	०.००	०.००
९	वर्ग केलेली निव्वळ शिल्लक	(-८२,८०.८९)	(-१७६,४२.६०)
१०	गुंतविलेले भांडवल	(-) ९६.७८	(-) ३९,३५.८२
११	अभिदत्त भरणा केलेले भांडवल	२,७५.००	२,७५.००
१२	निव्वळ मूल्य	(-८०,०५.८९)	(-) १७३,६७.५९

४. बोनस

महामंडळाने सन २०१९-२०२० या वर्षामधील लेख्यांमध्ये बोनस प्रदान कायदानुसार ८.३३% बोनसच्या रकमेची तरतुद केलेली आहे.

५. पीक योजना

सन २०१९-२०२० मध्ये महामंडळाने संयुक्त शेती पीक योजनेनुसार एकुण २३,३९९ एकर क्षेत्रावर संयुक्त शेती राबविलेली आहे आणि त्यापासून महामंडळास रक्कम रुपये २९,१६.७१ लाख उत्पन्न मिळाले आहे.

६. कर्मचारी वर्ग आणि औद्योगिक संबंध

अहवाल वर्षी (३१ मार्च २०२० अखेर) महामंडळामध्ये ५९ कायम कर्मचारी, ५ शासन प्रतिनियुक्ती अधिकारी तसेच बाह्य एजन्सीमार्फत घेतलेले कर्मचारी, सुरक्षा वॉचमन व महामंडळाचे सेवानिवृत्त अधिकारी/कर्मचारी एकुण १०९ आणि ७९ नैमित्तिक कर्मचारी कार्यरत होते.

व्यवस्थापन व कामगार यांच्यातील सर्वसाधारण संबंध सलोख्याचे राहिले. काही मळयावरील कामगारांनी किरकोळ स्वरूपाचे मागण्या केल्या तथापि त्वरीत त्याबाबतची पूर्तता करण्यात आली.

७. संचालक मंडळाच्या बैठका

अहवाल वर्षी संचालक मंडळाची दिनांक ०९-०९-२०१९ रोजी एक बैठक झाली.

८. संचालकांची जबाबदारी

कंपनी कायदा २०१३ मधील तरतुदीस अनुसरून कंपनीचे अधिकारी यांनी दिलेल्या माहितीच्या आधारावर संचालक मंडळ त्यांची जबाबदारी सादर करीत आहे :-

अ) वार्षिक लेखे हे लेख्यांचे नियमानुसार तयार केलेले असून त्यामध्ये तफावत नाही.

ब) संविधानी लेखापरिक्षक यांचे सल्ल्यानुसार लेख्यांची धोरणे विचारात घेतलेली असून कायमपणे वापरलेली आहेत. घेतलेले निर्णय आणि इतर बाबी योग्य असून आर्थिक वर्ष अखेरीचे म्हणजेच दिनांक ३१ मार्च २०२० अखेरचे कंपनीचे कामकाज आणि नफा-तोटा पत्र सत्य आणि योग्य दर्शवितात.

क) कंपनीचे मालमत्तेची सुरक्षितता आणि इतर अनियमितता, फसवणूक निदर्शनास येऊन त्यास प्रतिबंध होईल अशा पध्दतीने कंपनी कायदा २०१३ चे तरतुदीस अनुसरून लेख्यांच्या नोंदी ठेवलेल्या आहेत. त्याबाबत त्यांचे मतानुसार त्यांनी योग्य आणि पुरेशी काळजी घेतली आहे.

ड) कंपनीचे कामकाज चालू राहिल या तत्वावर वार्षिक लेखे तयार केलेले आहेत.

इ) सर्व कायदेशीर बाबींची पूर्तता होईल अशी योग्य नियंत्रण पध्दत राबविली असून सदर नियंत्रण पुरेसे व प्रभावी आहे.

९. कृतज्ञता :

अहवाल वर्षी महामंडळाच्या कर्मचा-यांनी केलेल्या चांगल्या कामगिरीबद्दल संचालक समाधान व्यक्त करीत आहेत. महामंडळाच्या कामकाजाच्या संदर्भात राज्य शासनाच्या विविध विभागांनी दाखविलेल्या सहकार्याबद्दल संचालक कृतज्ञ आहेत. महालेखाकार (वाणिज्यिक लेखापरिक्षण) मुंबई आणि संविधानिक लेखा परिक्षक मे. एम. एस. गोडबोले अॅण्ड असोसिएट्स, सनदी लेखापाल, पुणे यांनी महामंडळास वेळोवेळी दिलेल्या बहुमोल सहकार्याबद्दल महामंडळ त्यांचे आभारी आहे.

संचालक मंडळाकरीता व त्यांच्यावतीने.

सही
अध्यक्ष.

परिशिष्ट

कंपनी कायदा १९५६ मधील कलम २१७ (२ अ) अन्वये आवश्यक तक्ता.

सन २०१९-२०२० या वित्तीय वर्षात आर्थिक मोबदला रुपये ६० लाख किंवा अधिक असणाऱ्या कर्मचाऱ्यांची यादी

निरंक

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे - ४११०१६

३१ मार्च २०२० ला असल्याप्रमाणे ताळेबंद

आणि

३१ मार्च २०२० ला संपलेल्या वर्षाचा नफा तोटा लेखा

सोबत

वित्तीय टिपा ३१ मार्च २०२० ला असलेल्या
लेख्यांना जोडलेल्या व त्याचा भाग असलेल्या

आणि

लेखापरिक्षकांचा अहवाल

एम. एस. गोडबोले आणि असोसिएट्स

सनदी लेखापाल

कार्यालय नं. ६७/२, ४, उबेरॉय हाऊस,
नळस्टॉप, कर्वे रोड, पुणे - ४११ ००४.
दूरध्वनी नं. ०२०-२५४३३५४०/२५४२१६५७
ई-मेल -mgodbole1961@gmsil.com

लेखापरिक्षकाचा स्वतःचा अहवाल.

प्रति,

सभासद, महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित

वित्तीय तक्त्यांवरील अहवाल:

आम्ही महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, ("कंपनी") यांचे ३१ मार्च २०२० रोजीचे ताळेबंद आणि ३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या वर्षाचे नफा-तोटा पत्रकाची तक्ते आणि सारांशातील लेख्यांची महत्वपूर्ण धोरणे व स्पष्ट करणारी इतर माहिती वित्तीय तक्त्यासह यांचे लेखा परिक्षण केलेले आहे.

आर्थिक तक्त्यांबाबतची व्यवस्थापनाची जबाबदारी :

कंपनी कायदा, २०१३ ("द अॅक्ट") चे कलम १३४ (५) मध्ये नमूद केलेप्रमाणे सदर वित्तीय तक्ते हे आर्थिक आढावा, आर्थिक परिस्थिती बाबत सत्यता आणि योग्यता दर्शविणारी तक्ते आणि भारतामध्ये सर्वसाधारण स्विकारलेली लेख्यांची तत्वे यासह कायदा मधील कलम १३३ मधील कंपनीज (अकॉंट्स) नियम, २०१४ मधील नियम ७ च्या नूसार कंपनीचा रोखीचा प्रवाह तक्ता तयार करण्याची जबाबदारी ही कंपनीच्या व्यवस्थापनाची आणि संचालक मंडळाची आहे. याशिवाय या जबाबदारीमध्ये कायद्यातील तरतुदीस अनुसरून कंपनीची मालमत्ता सुरक्षीत असणे करीता आवश्यक तेवढा लेख्यांचा तपशील ठेवणे आणि इतर अनियमितता आणि अफरातफर नजरेस येईल आणि त्याला आळा बसेल अशी लेख्यांची यथायोग्य धोरणे अवलंबीणे जेणे करून परिणामी निर्णय आणि प्रमाणितता हि योग्य, भक्कम आणि चाकोरीत असतील. तसेच लेख्यांची माहिती हि अचूक आणि परिपूर्ण खात्रीशीर परिणामकारक असणे करीता अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणाची अंमलबजावणी आणि पुर्तता करणेची जेणे करून संबंधीत आर्थिक तक्ते तयार करून सादर केलेली हि अफरातफर किंवा चुकीमुळे अयोग्य दाखविली जात नाहीत ना तसेच खरे आणि योग्य दाखविले जातात याचाही समावेश होतो.

लेखापरिक्षकांची जबाबदारी :

ज्या आर्थिक तक्त्यांचे आधारावर आमचे लेखापरिक्षण आहे त्यावर आमचे मत दर्शविणे हि आमची जबाबदारी आहे.

भारताची कायद्यातील तरतुदी आणि त्यामधील नियमानुसार लेखापरिक्षण अहवालात समाविष्ट करावयाचे आवश्यक असणाऱ्या बाबी, लेख्यांची आणि लेखापरिक्षणाची प्रमाणिकरण, कायद्यातील तरतुदी इत्यादि या विचारांत घेतलेल्या आहेत. आम्ही नितीशास्त्राची पूर्तता करून आर्थिक तक्ते हे अवाजवी चुकीचे दर्शवित नाहीत याची पुरेशी खात्री लेखापरिक्षणातून मिळणेकरीता, त्यानुसार नियोजन करून लेखापरिक्षण करून लेखापरिक्षण करावे अशी अपेक्षा या प्रमाणीकरणाची असून त्यानुसार आम्ही कायद्यातील कलम १४३ (१०) मध्ये नमूद केलेल्या लेखापरिक्षणाची प्रमाणिकरण यास अनुसरून लेखापरिक्षण केले आहे.

आर्थिक तक्त्यातील रक्कम आणि प्रगटीकरण बाबतचे पुरावे मिळविता येतील अशी पध्दत लेखापरिक्षणात अंतर्भूत करण्यात आली आहे. लेखापरिक्षणाची निवड केलेली पध्दत हि लेखापरिक्षकांचे निर्णय तसेच फसवणूक किंवा चूक यामुळे आर्थिक तक्ते चुकीचे विधान दर्शवित नाहीत ना या बाबतची वस्तुस्थिती पडताळणीतले धोरणे विचारात घेऊन त्यावर आधारलेली आहे.

वित्तीय तक्ते तयार करतांना आणि त्याची सत्यता दर्शवितांना यासंबंधी कंपनीचे असलेले अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण पध्दत व पडताळणीतील धोके विचारात घेऊन त्यानुसार लेखापरिक्षणाची पध्दत व आखणी केली असून जेणे करुन त्या परिस्थितीत ती योग्यच आहे. कंपनीच्या संचालकांनी वापरलेली लेख्यांची धोरणे ही उचित असलेबाबतचे मुल्यमापन आणि तयार केलेले लेखबाबतची योग्यता तसेच एकंदरीत वित्तीय तक्त्यांचे सादरीकरण बाबतचे मुल्यमापण याचा लेखापरिक्षणात समावेश केलेला आहे.

लेखापरिक्षणात आम्हास मिळालेले वित्तीय तक्त्यांवर आमचे मत दर्शविणेस पुरेसे आणि उचित आहेत यावर आमचा विश्वास आहे.

उचित मत बाबतचे आधार :

१. रोखीचा प्रवाह तक्ता कंपनीने तयार केला आहे. तथापि लेख्यांचे प्रमाणीकरण ३ मधील आवश्यकतेनुसार काही बाबींची कमतरता असल्याने भरवसा ठेवता येणार नाही.
२. महामंडळाने लेख्यांची नोंदबुक हस्तलिखित ठेवलेली आहेत. त्यामुळे संगणकीय लेखे उपलब्ध झाली नाहीत म्हणून काही प्रमाणात कपात पध्दत, आवश्यक लेख्यांची समायोजने निश्चिती, विशीष्ट मुलभूत बाबींचे ताळमेळाचे संकलन, काही खर्च व उत्पन्नाचे लेखे या बाबींवर अंतर्गत नियंत्रणाचा प्रभाव निश्चित सांगता येत नाही.
३. अनुसूची क्र. ३ क मध्ये दर्शविलेली माल खरेदी करीता किरकोळ धनको, मत्ता खरेदी करीता किरकोळ धनको, इतर अनामत आणि इतर किरकोळ धनको अनुक्रमे रु. ४५,४५,७८०/-, रु. १,०२,०३,३१०/-, रु. १३,२५,४९,७५०/- आणि रु. ४,६९,८०,५२५/- याबाबत रुजूवात केलेली नाही.
४. तरीही कंपनीने दिर्घ मुदतीचे दायित्व मध्ये दाखविलेली आहेत. त्यामुळे या बाबींचा वित्तीय तक्त्यांवरील परिणाम निश्चित करता येऊ शकत नाही.
५. अनुसूची क्र. ४ ड मध्ये कृषी आयकर रक्कम रु. ३,२८,१६,४९८/- ची तरतूद दिसत असून ती सन १९८३-१९८४ पेक्षाही जास्त वर्षांपासून पुस्तकात दिसत आहे. परंतू सदर रक्कम ही शासनास दिली नाही आणि त्याबाबत रुजूवात करून दायित्वाची खात्रीपण केली नाही. जर त्यावर काही व्याज किंवा दंड असल्यास त्या विचारात न घेता सदर दायित्व पूर्वीप्रमाणेच पुढे चालू ठेवली आहे.
६. रक्कम अनुसूची क्र. ४ ड मधील सेवाउपदानाची तरतूद रु. १,६९,०५,४५९/-, ही व्यवस्थापनाने योग्य आधारावर अंदाजित केलेली आहे. तथापि सदर तरतूद ही विमागणक शास्त्रावर आधारित नाही म्हणून लेख्यांचे प्रमाणीकरण १५- कर्मचारी कल्याण नूसार केलेली नाही. सदर रक्कम ही अहवाल दिनांकापासून १२ महिन्यात अदा होईल असे अपेक्षित नाही तरीसुद्धा त्याचे चालू दायित्व मध्ये वर्गीकरण केले आहे.
७. खालील मुद्दे पाहता लेख्यामधील स्थिर मत्तांचे मुल्यांकन हे लेख्यांचे प्रमाणीकरण १० नूसार केलेले नाही.
 - अ) अपूरे ठेवलेल्या नोंदी आणि प्रत्यक्ष तपासणी :
 १. कंपनीने जमीनीसह स्थिर मत्ता बाबतच्या नोंदी ह्या त्याबाबतची संख्यात्मक तपशिलासह सविस्तर तपशील आणि सध्याची जागा तसेच चालू स्थिती बाबतचा तपशिल पुरेसा ठेवलेला नसून पुर्ण तपशिल दर्शवित नाहीत. याबाबत व्यवस्थापनाने आम्हास सांगितले की, स्थिर मत्ता रजिस्टर तयार केलेले आहे. परंतू ते बरेच कालावधी पासून आद्ययावत केलेले नाही.
 २. मागील दहा वर्षांपेक्षा जास्त कालावधीत स्थिर मत्तांची प्रत्यक्ष तपासणी केलेली नाही. म्हणून स्थिर मत्तांची प्रत्यक्ष तपासणीचा कालांतर बाबतची योग्यता ही अपूरी आहे.

३ ब) वादग्रस्त मत्ता :

१. व्यवस्थापनाने दिलेल्या खुलाशानुसार अनुसूची क्र. ५ टिप ब मध्ये नमुद केलेल्या मत्तांचे मुल्यांकन हे सन १९६३-६५ मध्ये शासनाने केले होते. परंतु तेव्हापासून ते वादग्रस्त आहेत.
२. कंपनीने अनुसूची क्र. ५ टिप ब मध्ये नमुद केलेप्रमाणे विशिष्ट मत्तांचा भांडवलात समाविष्ट न करता त्यावर घसारा रू. ५४,९०६/- ची तरतुद केली आहे, व्यवस्थापनाने दिलेल्या खुलाशानुसार महाराष्ट्र शासनाने सदर मत्तांचे मुल्यांकन रक्कम रू. ३५,२६,२१७/- केलेले असून सन १९६३-६५ पासून वादग्रस्त आहेत आणि ज्या साखर कारखान्यांकडून मत्ता संपादित केल्या होत्या ते महाराष्ट्र शासनाने केलेले मत्तांचे मुल्यांकन यास सहमत झाले नाहीत त्यामुळे त्यांनी विक्रीचा अंतिम व्यवहार पूर्ण केला नाही. तसेच या मत्तांचे हक्काबाबतची पडताळणी प्रलंबित आहे.
३. आम्हाला दिलेल्या स्पष्टीकरणास अनुसरून कंपनीने रक्कम रू. ३५,२६,२१७/- कोटी पैकी रू. ३१,९९,५३७/- अग्रिम दिला आहे. शिल्लक रक्कम ही कंपनीकडून दिलेली नाही आणि कंपनी देणे किंवा दायित्व म्हणून अभिस्विकृत केलेले नाही.
४. त्याचप्रमाणे बेलापूर फार्म बाबत - कंपनीने बेलापूर शुगर आणि अलाईड इंडस्ट्रिज लि. यांची मत्ता संपादित केली असून सदर मत्तांचे किंमतीबाबत वाद आहेत. बेलापूर शुगर आणि अलाईड इंडस्ट्रिज लि. नी सदर मत्तांची किंमत रू. २७,७२,७३४.५०/- (की जी एमएसएफसीएल ने अदा करावयाची) केली आहे. तसेच एमएसएफ -सीएल नी या मत्तांची किंमत रू. १३,७७,५२०.३३/- केली असून हि बाब वादात आहे. एमएसएफसीएल ने रक्कम रू. १३,७७,५२०.३३/- या मत्ता पोटी अग्रिम दिलेला दर्शविला आहे. (अनुसूची क्र. ६ चालू भांडवली कामे रू. ५३,४०,८५४/-) आणि रू. १३,९५,२१३.६७/- हि अल्प मुदतीची कर्ज व आगाऊ रक्कम {अनुसूची क्र. १२ (ब) उचित न समजलेले रू. २,११,२१,६८५/-} मध्ये दर्शविली आहे. सदर मत्ता वापरात असून त्याचे फायदे घेत आहेत, तरी त्या ताळेबंद यात मत्ता म्हणून दर्शविलेल्या नाहीत.

क) प्रलंबित वादग्रस्त बाबींबाबत अनिश्चितता

१. तसेच आम्ही आपल्या निदर्शनास आणू इच्छितो की सेवा उपदानासंदर्भात कामगार संघटनेने दाखल केलेल्या वादग्रस्त प्रकरणात महामंडळाने रू. २,२६,९८,५००/- कोर्टात जमा केलेले आहे. कंपनीने सदर रक्कम अनुसूची क्र. १२ मुद्दा क्र. ३ टिप क्र. 'इ' - अल्प मुदतीची कर्ज आणि आगाऊ रक्कम (सुरक्षा ठेव म्हणून) दर्शविलेले आहे.
२. कंपनीवर असलेल्या प्रलंबित सर्व न्यायालयीन प्रकरणांबाबत न्यायालयीन अंतिम निर्णय झालेले नसल्याने आम्ही या न्यायालयीन प्रकरणाचा एकंदरीत कंपनीचे वित्तीय तक्त्यांवर होणाऱ्या परिणामा बाबत अभिप्राय देऊ शकत नाही.

ड) शासनाने संपादित केलेली जमीन

१. शासनाच्या प्राधिकारात महामार्गाकरीता जमीनी संपादित केल्या आहेत असे अनुसूची क्र. ३ मुद्दा क्र. (ब) मध्ये नमुद केले आहे. संपादित जमीनीचे मुल्य आणि त्याचा तपशिल (दिनांक, निवाडा, रक्कम, घट) बाबतचे नोंदी पुरेशा नाहीत. मागील वर्षातील रक्कम रू. १,६७,९९,२००/- आणि चालू वर्षातील रक्कम रू. ७,२०,०००/- संपादित जमीनी पासून मिळालेले उत्पन्न म्हणून अनुक्रमे अनुसूची क्र. १८ आणि अनुसूची क्र. १४ मध्ये दर्शविले आहे. शिल्लक रक्कम रू. २४८.८४ लाख बाबत अंतिम निवाडा रक्कम प्रलंबित आहे. तसेच त्यांचे कायदेशीर हक्क कंपनीचेच असून ही चालू नसलेले दायित्व मध्ये "इतर किरकोळ धनको" या लेखाशिर्षाखाली दर्शविली आहे. त्याचबरोबर संबंधित मत्ता या कंपनीच्या मत्तांमधून निर्लेशित केलेल्या नाहीत. प्रत्यक्षात जमीनीचे संपादन झालेले आहे. तसेच जमीनी कंपनीचे नियंत्रणात नाहीत. तरी

कंपनी सदर जमीनी या स्थिर मत्ता या लेखाशीर्षाखाली अव्याहतपणे दर्शवित आहे, हे आमचे मते चूकीचे आहे.

- त्यामुळे शासनाने सक्तीने संपादित केलेल्या वरील जमीन बाबतचे लेखांकन करताना नफा/तोटा काढला नाही आणि त्यांचे लेखांकन पण केले नाही.

इ) खंडकऱ्यांना जमीन वाटप

- अनुसूची क्र. ५ टिप (इ) मध्ये दर्शविलेनुसार सुमारे १४२६१ एकर जमीन खंडकऱ्यांना वाटप केले आहे. सध्या आणखी लॉट मध्ये २३८०९ एकर जमीन वाटप केली आहे. तथापि अनुसूची क्र.५ टिप (ह) नुसार वाटप प्रक्रियेत किती जमीन वाटप होईल हे वाटप प्रक्रिया संपूर्ण झालेनंतरच उपलब्ध होईल. म्हणजेच या वाटप पध्दतीने पुढील वाटपाकरिता आणखीन अजून किती जमीन लागणार आहे आणि कंपनीकडे किती शिल्लक राहिल हे निश्चित करता येत नाही.
- खंडकऱ्यांना जमीन वाटपाबाबतची संपूर्ण पध्दत किंवा त्याबाबतची कायदेशीर बाबींची पूर्तता आम्ही तपासलेली नाही
- अनुसूची क्र. ७ मध्ये चालू नसलेली गुंतवणूक यामध्ये बहुतांश यादीत नसलेले इक्विटी भाग आहेत की ज्यांचे बाजारात सक्रिय असलेले अस्तित्व नाही. म्हणून त्यांचे योग्य मुल्य लगेच उपलब्ध होवू शकत नाही. गुंतवणूकीच्या मुल्यात घट होते यास व्यवस्थापन सहमत आहे. तथापि मुल्यामधील घट ही तात्पुरती स्वरूपाची असते म्हणून या गुंतवणूकी मधील घट बाबत तरतूद केली नाही असे मत आहे.
- राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्र रक्कम रु. ३१४१७ ची प्रमाणपत्रे कंपनीच्या ताब्यात नाहीत. त्यामुळे त्याची वसुलीची मुदत संपण्याची दिनांक, मूल्य आणि या गुंतवणूकीतून मिळणारे उत्पन्न याबाबत आम्हास स्पष्टता मिळालेली नाही.
- कंपनीने अनुसूची ९ आणि अनुसूची १५ वस्तूसूची मध्ये वृक्ष शेती आणि फलोद्यान म्हणून दर्शविली असून अनेक ठिकाणी आहे. त्यामध्ये रु. ६६,८३,९०१/- रकमेचा उभे पिक म्हणून समाविष्ट आहे. तथापि आमचे मते त्याचे मुल्यांकन करणेकरिता कंपनीने स्विकारलेले लेख्यांचे धोरण आणि पध्दत ही लेख्यांचे प्रमाणीकरण-२ बरोबर जूळत नाही कारण -
 - व्यवस्थापनाने वस्तूसूची ची प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली नाही. तसेच संख्यात्मक रेकॉर्ड आणि त्याचे मुल्यांकन आम्हाला उपलब्ध करून दिले नाही. व्यवस्थापनाने कंपनीचे आकारमान आणि व्यवसायाचे स्वरूपास अनुसरून वस्तूसूची ची प्रत्यक्ष पडताळणीकरीता अनुसरून केलेली पध्दत अपूरी असलेबाबत आमचे मत आहे.
 - वृक्षशेती आणि फलोद्यान यांचे सुरुवातीचे शिलकीचे मुल्यांकन हे सुरुवातीपासून झालेला एकूण खर्च असून अखेरील शिलकीचे मुल्यांकन काढताना सुरुवातीचे शिलकीमधून चालू वर्षातील वृक्षशेती विक्री किंमत कमी करून काढलेली आहे. आमचे मते कंपनीने वापरलेले सदर लेख्यांचे धोरण उचित नाही.
- ताळेबंदात (अनुसूची १० नुसार) दर्शविलेली व्यापारी येणी/इतर येणी (रु. ४४,५५,५४,७६३/-) यामध्ये येण्याचा मोठा भाग हा तीन वर्षांपेक्षा जास्त कालावधीचा असून न्याय प्रविष्ट आहेत. त्याबाबत कंपनीने रुजूवात केलेली नाही. या शिल्लकी येणे रकमांची ताळमेळ केलेला नाही. त्याचा ताळमेळ केलेला नसल्याने तसेच विशेषतः त्या येणे रकमा दिर्घ कालावधीच्या असल्याने त्याचा परिणाम निश्चित करता येणे शक्य नाही. शिल्लकी येणे रकमांची वसूली करणेसाठी कोणतेही न्यायालयीन कार्यवाही केलेली नाही.
- या वर्षात कंपनीला अनेक ऋणकोकडून बँक खातेत रक्कम रु. ५,६६,५८८/- बँक हस्तांतरणाने जमा झालेली असून ती येणी कोणाकडून मिळाली याची कंपनीस माहिती नाही. म्हणून ती रक्कम अन ट्रेसेबल खातेत दर्शवून अनुसूची ३ (क) मुद्या क्र. ३ मध्ये सुरक्षा ठेव म्हणून दर्शविली आहे. ३१ मार्च २०२० रोजी अखेरची शिल्लक

- रु. ९,४९,८३२/- आहे. तथापि, सदर रक्कम ही चालू येणे ची मिळाली असून ती सुरक्षा ठेव स्वरूपाची जमा नाही. सदर विषय काळजी घेऊन योग्य पध्दतीने हाताळणेची कंपनीने काळजी घेतली पाहिजे.
१४. तसेच अनुसूची १२ मध्ये दर्शविलेली अल्प मुदतीची कर्जे व अग्रिम बाबतही कोणत्याही पार्टी/ ऋणकोकडून रुजूवात केलेली नाही.
१५. अनुसूची १२ मध्ये दर्शविलेली अल्प मुदतीची कर्जे व अग्रिम मध्ये रक्कम रुपये २२,८६,९१०/- एक वर्षा पेक्षा अधिक व तीन वर्षापेक्षा कमी आणि रु. ३,४३,८१,४९०/- तीन वर्षापेक्षा जास्ती कालावधीची येणे आहेत. तरीही व्यवस्थापनाचे मते सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षात वसूल होतील म्हणून ते अल्प मुदतीचे आहेत.
१६. तसेच अनुसूची क्र. १०, व्यापारी येणे मध्ये सहा महिन्यापेक्षा जास्त परंतु तीन वर्षा पेक्षा कमी रु. २,२०,०२,४६९/- येणी असून तीन वर्षापेक्षा जास्त असलेली येणी रु. ३९,६५,८८,२०४/- आहेत. तथापि, व्यवस्थापनाचे मते सदर येणे सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षात वसूल होतील म्हणून ती अल्पमुदतीची आहेत. मागील आर्थिक वर्षाशी तुलना करता तीन वर्षापेक्षा जास्त असलेली येणे रकमेत वाढ झालेली आहे. रक्कम रु. ३९,६५,८८,२०४/- मध्ये समावेश असलेली रु. ११०.९७ लाख रकमे संदर्भात कंपनीने वसूलीसाठी कोणताही न्यायालयीन कार्यवाही केलेली नाही. याचा विचार करुन आणि मिळालेल्या माहितीच्या आधारावर, तीन वर्षापेक्षा जास्त असलेली येणे रक्कम चालू नसलेली मत्ता या लेखाशिर्षाखाली वित्तीय तक्त्यात वर्गीकरण करणे आवश्यक आहे.
१७. कंपनीने दोन्ही (अल्प मुदतीची कर्जे व अग्रिम आणि व्यापारी येणे) बाबतचे वसूली साठी अमलात आणलेल्या पध्दतीबाबत आम्हाला माहित नाही. म्हणून ते प्रतिभूत आहेत यावर आम्ही अभिप्राय देऊ शकत नाही. कंपनीने स्वतःच अल्प मुदतीची कर्जे व अग्रिम रु. ५,९६,३८३/- आणि व्यापारी येणी रु. १०,१३,५६,९७७/- शंकास्पद असलेचे वर्गीकरण केले आहे.
१८. आम्हास असे सांगण्यात आले कि किरकोळ ऋणकोकडून सहा महिने पेक्षा जास्त कालावधीचे येणे रक्कम रु. २९,१९,५६,३०४/- ही अनुसूची क्र. १० मध्ये समाविष्ट असून सदर रक्कम ही, ऊसाची येणे उशीराने मिळालेल्या रकमेवरील व्याजाची आहे. सदर रकमा न्यायप्रविष्ट असल्याने रक्कम वसूल होऊ शकेल. म्हणून व्यवस्थापनाचे मते, संचित व्याज येणे रक्कम ताळेबंदामध्ये मत्ता म्हणून दर्शविली आहे. त्याचबरोबर न्यायप्रविष्ट रक्कमा वसूल झाल्याशिवाय पुढील व्याजाची खात्री नसल्याने व्याज उत्पन्न दाखविणे योग्य नसलेबाबत, व्यवस्थापनाचा दृष्टीकोन आहे.
१९. अनुसूची ५ मध्ये दर्शविलेली दृश्य मत्तावरील घसारा रक्कम ही एस एल एम (सरळ) पध्दतीने काढलेली आहे. तथापि सदर घसारा रक्कम ही कंपनी कायदा २०१३ अनुसूची २ मधील भाग क मधील घसाराचे दरा नूसार नाही. यामधील अनेक मत्तांचे वापरण्याजोगे आयुष्य हे आयुष्यमाना पेक्षाही जास्तीचे आहेत. आमचे मते जर कंपनीला जे विशिष्ट नमुद केलेल्या वापरण्याजोगे आयुष्यमान बाबतची वेगळी पध्दत वापरावी असे वाटत असेल तर तज्ञ सल्लागार यांचे आधारावर याबाबत समर्थन देणेची आवश्यकता आहे. तथापि त्याप्रमाणे केलेली नाही.
२०. आयकर कायदा १९६१ आणि कंपनी कायदा २०१३ यामध्ये घसारा बाबत काळाचा (टायमिंग) फरक असल्याने लेख्यांचे प्रमाणिकरण - २२ नूसार उत्पन्ना वरील करांचे लेखांकन करताना मत्ता किंवा दायित्व म्हणून स्थगित कर असायला पाहिजे. तथापि कंपनीने स्थगित कराची कोणतीही तरतूद केलेली नाही हे लेख्यांचे धोरण उचित नाही.
२१. **मान्य सांविधिक देणी लेख्यात घेतली नाहीत.**
- अ) कंपनीने नियमानूसार आयकर, जीएसटी, व्यवसाय कर आणि इतर सर्व कराबाबतची दायित्वे कंपनीने परिगणना करुन अदा केली आहेत.

- ब) आम्हास सांगितले की सेनापती बापट रोड, पुणे येथील इमारतीमधील इतर शासकीय आणि वित्तीय संस्था यांना दिलेल्या भाडे पट्ट्यावरील शहरी जमीनीचा जीएसटी कंपनीने अदा केला आहे. तथापि मोकळी जागा (सेनापती बापट रोड, पुणे जवळील शहरी जमीन तसेच मळ्यावरील रोडला लागून असलेल्या ग्रामीण जमीनी) भाड्याने दिलेले बरेच भाडेपट्टाधारक असून त्या जागा व्यापारी उद्देशाने वापरीत असले तरी करार मोकळ्या जागेचा असल्याने त्यास जीएसटी लागू होत नाही. त्यामुळे वापरमूल्याने कराराने दिलेल्या मोकळ्या जागा शेतीसाठी वापरल्या किंवा नाही त्यावर जीएसटी नाही असा दृष्टीकोन आहे. आमचे दृष्टीकोनातून जर या जमीनी शेतीसाठी आणि शेती संलग्न कामाकरीता वापरल्यास जीएसटी मधून तसेच आयकरामधून सूट आहे. परंतू या जमीनी व्यापारी उद्देशासाठी वापरात असल्याने आमचे दृष्टीकोनातून कंपनीचे म्हणणे चूकीचे असून आयकर आणि जीएसटी दायित्वाबाबत कसूरदार आहे.
- क) संयुक्त शेती धारकाकडून रक्कम अदा करताना कसूर किंवा विलंब केल्यास कंपनीने करारानुसार व्याज आणि दंड रु. ५५,४८,५०८/- (अनुसूची क्र. १५ मुद्दा क्र. २ - इतर व्याज) आकारणी केली आहे. तथापि, जीएसटी तसेच आयकर परिगणना करताना ती संयुक्त शेती धारकाकडून जमा झाली असल्याने कृषी उत्पन्न म्हणून ग्राह्य धरली आहे. आमचे मते जरी संयुक्त शेती धारक मुख्यत्वे शेतीसाठी कार्यरत असले तरी वसूल केलेले दंडणीय व्याज हे शेती संबंधित होऊ शकत नाही. म्हणून कंपनीचे म्हणणे चूकीचे आहे आणि कंपनी जीएसटी आणि आयकर दायित्व बाबत कसूरदार आहे.
- ड) आम्ही संविधानिक दायित्वे म्हणजेच मत्ता कर, दूरध्वनी बिले, इलेक्ट्रीकल बिले नियमित अदा केली असून कसूरदार नाहीत या व्यवस्थापनाचे म्हणणे यावर आम्ही विश्वास ठेवतो.

२२. लेख्यांचे प्रमाणीकरण २९ नुसार तरतूदी आकस्मित दायित्व आणि आकस्मित मत्ता

- अ) सेल्स टॅक्स/व्हॅट बाबत देणे रक्कम रु. ४,६३,८३५/- ची तरतूद अनुसूची ४ क - इतर चालू दायित्वे मध्ये केली आहे. तथापि व्हॅट बाबत पडताळणी आदेश आणि इतर कागदपत्रे उपलब्ध नसल्याने त्याबाबतची पुरेशी तरतूदी संबंधी आमचे अभिप्राय देवू शकत नाही.
- ब) कंपनी विरुद्ध प्रलंबित अनेक न्यायालयीन दावेबाबत आणि कंपनीने सुध्दा इतर पार्टी विरुद्ध दाखल केलेले न्यायालयीन दावे बाबत योग्य कायदेशीर मत मिळाले नसल्यामुळे आम्ही त्याचा परिणाम समाधानपूर्वक निश्चित करू शकलो नाही.
२३. कलम १८९ नुसार आवश्यक असलेले संचालकांचे हित संबंधी असलेले कंत्राट किंवा करार बाबतचे रजिस्टर कंपनीने ठेवलेले नाही. तथापि याबाबतीत कंपनीच्या कोणत्याही करार आणि कंत्राट यामध्ये कंपनीच्या संचालकांचे हित संबंध नाहीत असे स्पष्टीकरण व्यवस्थापनाकडून आम्हास मिळाले आहे.
२४. लेख्यांचे प्रमाणीकरण १८ नुसार मुख्य व्यवस्थापन व्यक्तीचे मिळकतीबाबत आणि संबंधित असलेले पार्टी व्यवहाराबाबत तपशील दर्शविणे कायद्याने आवश्यक असून कंपनीने त्याबाबत पुरेसे प्रकटीकरण केलेले नाही.

उचित मत :

वर उल्लेख केलेल्या उचित मत बाबतचे आधार व्यतिरीक्त आमचे मते आणि आमचे माहितीनुसार आणि आम्हाला दिलेल्या स्पष्टीकरणास अनुसरून दिनांक ३१ मार्च २०२० रोजीची दर्शविलेली वित्तीय तक्ते हे

कायदानूसार आवश्यक असलेल्या पध्दतीने माहिती दर्शवितात आणि सर्व साधारणपणे भारतातील कंपनी राज्य कारभाराची स्विकृत असलेल्या लेख्यांचे तत्वे विचारात घेता आवश्यक असलेली सत्यता आणि योग्यता दर्शवितात.

महत्वाच्या बाबी बाबत :

१. खंडकऱ्यांना अदा करावयाचे भाडेपट्टा बाबत लेखांकन केले नसले बाबत -

आम्हास असे सांगण्यात आले की, १९८२ पर्यंत खंडकऱ्यांना भाडे पट्टा देण्यात आला होता. त्यानंतरही जमीनी महामंडळाच्या ताब्यात आणि वापरात असूनही त्यांचे भाडे पट्टा रक्कम अदा केली नाही, तसेच त्याची तरतूदही केलेली नाही.

तथापि आम्हांला असे सांगण्यात आले की, १९८२ पर्यंत आणि त्यापूर्वी या जमीनीची महामंडळाच्या मालकीच्या नव्हत्या, म्हणून भाडे देत होतो. त्यानंतर जमीनी महामंडळाच्या मालकीच्या झाल्या तेव्हापासून भाडे अदा करणे बंद केले आहे.

२. आकस्मिक दायित्वे -

अनुसूची क्र. २० वित्तीय टिपा - मुद्दा क्र. ४ क मध्ये आकस्मित दायित्व बाबतचे स्वरूप व रक्कम बाबत व्यवस्थापनाने प्रकटीकरण केले असून प्रकटीकरणाची सत्यता आणि प्रकटीकरण पुरेसे आहे. यावर आम्ही विसंबून आहोत.

३. प्रलंबित दाव्याचा परिणाम

कंपनीने प्रलंबित असलेल्या दाव्याचा वित्तीय तक्त्यामधील आर्थिक स्थिती वर होणाऱ्या परिणामाचे प्रकटीकरण समर्पक केलेले नाही. आमचे मते कंपनी विरुद्ध प्रलंबित असलेल्या अनेक दाव्याची यादी असून त्याबाबतचे कायदेशीर मत द्यावयास पाहिजे होते.

४. संचित तोटा

कंपनीचा संचित तोटा दि. ३१ मार्च २०२० च्या वर्ष अखेरीस रक्कम रु. १,३८,०३,५४,८६८/- असून ती निव्वळ मुल्यापेक्षा जास्तीची आहे. तथापि शासकीय कंपनी असल्याने तोटा हा शासनाच्या निधी आणि कर्जात समायोजित होणारा आहे. त्यामुळे संस्था चालू राहिल ह्या समज बाबत शंका नाही. या बाबीचा वित्तीय तक्त्यावर होणारा परिणाम निश्चित करता येत नाही.

५. महामंडळ नियमन:- चांगले नियमन नसलेबाबतचे खालील उदाहरणार्थ

अ) फार पूर्वीची शुल्लक देय/येणी रक्कमांचे समायोजन आणि दुरुस्ती न करता पुढे चालू ठेवणे.

ब) लेख्यांचे धोरण प्रभावी नसणे, विशेषतः जमीन संबंधी.

क) खाते मध्ये घेतलेले काही खर्चाचे आणि ताळेबंदातील बाकीच्या लेख्यांचे प्रमाणीकरण अनुसरून नाहीत.

ड) या आधी उल्लेख केलेनुसार विशिष्ट सांविधानिक देणी अदा केलेली नाहीत.

६. शासकीय देणी

अ) सन १९७२-१९७३ ते १९८३-१९८४ शी संबंधित असलेला वादग्रस्त कृषी आयकर रु. ३,२८,१६,४९८/- जो या तारखे पर्यंत अदा केला नाही किंवा समझोता केला नाही.

ब) त्याच प्रमाणे व्हॅट दायित्व रु. ५६,४१९/- तीन वर्षापेक्षा जास्त कालावधीचे देणे प्रलंबित आहे.

७. हस्तलिखित लेखांकन -

कंपनीने लेखांची पुस्तके ही हस्तलिखित नमून्यात ठेवलेली आहेत. ती मळा आणि एकत्रिकरण पर्यंत ताळमेळ घेणेची आवश्यकता आहे. आणि नंतर कंपनी कायदानूसार तयार करतात. त्यामुळे कारण नसताना अवघड लेखांकन होऊन त्यामुळे काही गोष्टी वगळणे किंवा समावेश होणे संबंधी त्रुटी होण्याची शक्यता असते.

एम. एस. गोडबोले आणि असोसिएट्स, करिता.

सनदी लेखापाल

फर्म नोंदणी नं. : १०३२३६ डब्ल्यु

सील

सही

चिन्मय डी. करांडे

भागीदार

सभासद नोंदणी नं. (१५७७००)

ठिकाण : पुणे

दिनांक : १५-नोव्हेंबर, २०२२

युडीआयएन - २०१५७७००बीडीडीएनजे४४१५

इतर कायदेशीर बाबी आणि नियमानुसार आवश्यकतेवरील अहवाल

१. कंपनीचा (लेखापरिक्षकांचा अहवाल) आदेश २०१६ आदेशानुसार तसेच भारताचे केंद्र शासनाने प्रसिध्द केलेल्या या कायद्याची कलम १४३ चे उपकलम (११) यास अनुसरून आम्ही आमची अनुसूची अ दिलेली आहे आणि या कायद्याच्या मुद्दा क्र. ३ व ४ मध्ये नमुद केलेल्या बाबींवर मत दिले आहे.

२. कायद्याचे कलम १४३(३) प्रमाणे आवश्यक अहवाल आम्ही देत आहोत.

- अ) आमचे लेखापरिक्षणास आवश्यक असलेली आमचे माहितीप्रमाणे आणि विश्वासाप्रमाणे सर्व माहिती व स्पष्टीकरणे आम्ही पाहिली आहेत. तथापि अपूरे रेकॉर्ड ठेवलेले असल्याने आवश्यक असलेली काही माहिती कंपनी उपलब्ध करू शकली नाही.
- ब) महत्वाच्या बाबी बाबत मधील मुद्दा क्र. ७ शिवाय आमचे मते कायद्यानुसार आवश्यक असलेली योग्य ती लेखा पुस्तके ठेवलेली आहेत. असे आम्हाला लेखा पुस्तकांची तपासणी करतांना दिसून आले आहे.
- क) कंपनीचे व्यवहार अनेक ठिकाणी आहेत. तथापि शाखेकरीता स्वतंत्र लेखा परिक्षकाची नेमणूक केलेली नाही. सर्व शाखांचे हस्तलिखित रेकॉर्ड आणि वित्तीय तक्त्यांचे संकलन लेखा परिक्षकास सादर केले.
- ड) कंपनीने कायद्यानुसार आवश्यक असणारी योग्य लेख्याची पुस्तके ठेवलेली आहेत. तथापि त्यामध्ये काही त्रुटी असून अनेक लेख्यांचे प्रमाणीकरण नियमांची पूर्तता त्यात होत नाही. तसेच काही धोरणे उदा. घसारा बाबतची परिगणना ही नवीन कंपनी कायदा, २०१३ ला अनुसरून न करता कंपनी जूने लेख्यांची धोरणे चालू ठेवत आहे.
- ई) आमचे मते दर्शविलेली वित्तीय तक्ते हे कंपनीज (लेखा) नियम, २०१४ चे नियम ७ प्रमाणे या कायद्याचे कलम १३३ मधील लेख्यांचे प्रमाणीकरण मध्ये नमुद केले प्रमाणे पूर्तता करित नाहीत.
- फ) आमचे मते वरील मुद्द्यांमध्ये, उचित मतबाबतचा आधार आणि महत्वाचे बाबी बाबत मध्ये विशद केलेल्या बाबींचा कंपनीच्या कामकाजावर प्रतिकूल परिणाम होऊ शकतो.
- ग) कंपनीचे संचालकांची नियुक्ती महाराष्ट्र शासनाकडून केली जाते. कलम १६४(१) आणि १६४(२) मधील अटीचा भंग नियुक्त केलेल्या व्यक्तिकडून होत नाही म्हणून नियुक्त केलेले संचालक हे अनर्हता होत नाहीत. या व्यवस्थापनाने दिलेल्या स्पष्टीकरणावर आम्ही विश्वास ठेवला आहे.
- ह) लेखे ठेवणेबाबत आणि त्यासंबंधी असलेला बाबी बाबत सर्व अर्हता, मर्यादा आणि प्रतिकूल शोरा हा उचित आधार आणि महत्वाच्या बाबी मधील मुद्द्यांमधून समोर ठेवला आहे.
- ज) योग्य नोंदी नसल्याने, कंपनीच्या अनेक मळयावरील नोंदलेल्या प्रत्येक व्यवहाराबाबतची पुरेशी खात्री करून घेता येत नव्हती. व्यवस्थापनाचे मते वित्तीय व्यवहार एकाच मध्यवर्ती ठिकाणापासून नियंत्रित केले जात असून अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण पुरेसे आहे. व्यवस्थापनाने दिलेल्या स्पष्टीकरणा नुसार कंपनीने पुरेसे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण ठेवले आहे यावर आम्ही विश्वास ठेवला आहे.

३. आम्ही कंपनी कायदा १४३ (५) अन्वये आवश्यक अहवाल

अ) येणी/कर्जे/व्याज ई. निर्लेखित केली/माफ केली बाबत अभिप्राय.

१. सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षाचे लेखे कालावधी मध्ये कंपनीने येणी/कर्जे/व्याज ई. निर्लेखित केली नाहीत/माफ केली नाहीत.
२. यापूर्वी कंपनीने सन १९६३ पासून पगार, व्यवस्थापन आणि दैनंदिन खर्च भागविणे करीता महाराष्ट्र शासनाकडून कर्जे घेतली आहेत. अनुसूची क्र. ४ अ अन्वये दि. ३१ मार्च, २०२० रोजी एकूण कर्जे रु. १,३४,३१,७७,२३५/- अदत्त बाकी आहे.

३. प्रथम मुद्दल अदा करून नंतर त्यावरील व्याज अदा करणेचे धोरण कंपनीने अवलंबिले आहे.

ब) तिसऱ्या पार्टिकडे असलेला वस्तू सूचीचा साठा आणि शासन किंवा इतर प्राधिकारात बक्षिस म्हणून मिळालेल्या मत्ताबाबतचे नोंदी बाबत अभिप्राय-

१. चालू वर्षात कंपनीने तिसऱ्या पार्टिकडे कोणताही वस्तू सूचीचा साठा ठेवलेला नाही तसेच शासनाकडून आणि इतर प्राधिकारात कोणतीही मत्ता बक्षिस म्हणून कंपनीस मिळालेली नाही.

क) वयानुसार प्रलंबित कायदेशीर/लवाद प्रकरणे तसेच प्रकरणांचे प्रलंबित कारणांसह आणि सर्व कायदेशीर प्रकरणांवरील खर्चावर प्रत्यक्ष/परिणामकारक देखरेखीची कार्यपध्दत बाबत अहवाल.

ड)

	वर्ष	उच्च न्यायालय	सिव्हील न्यायालय	जिल्हा न्यायालय	क्रिमिनल न्यायालय	कामगार/इंडस्ट्रियल न्यायालय	रेव्हिन्यू न्यायालय प्राधिकृत	एकूण
१	२०११	०	०१	०	०	०	०	०१
२	२०१२	०२	०५	०१	०	०	०	०८
३	२०१३	०१	१४	०	०	०	०१	१६
४	२०१४	१०	१६	०	०	०	०१	२७
५	२०१५	१३	२०	०२	०१	०२	०२	४०
६	२०१६	०६	१४	०५	०१	०६	०	३२
७	२०१७	०७	१४	०७	०	०	०५	३३
८	२०१८	०६	१५	११	०५	११	०४	५२
९	२०१९	१०	२९	१३	०६	१६	०८	८२
१०	२०२०	०९	१८	०१	१३	५८	१४	११३
एकूण								४०४

टिप-

१. सन्माननीय उच्च न्यायालयाने काही विनंती अर्ज किंवा पुनर्विलोकन करीता सन्माननीय जिल्हा न्यायालयास परत पाठविली. या प्रकरणात विलंब हा न्यायालयीन प्रक्रीयेमुळे होतो आहे.

२. सन २०११ चे पुर्वीची ४२ प्रकरणे हि बहुतांश नोटीस बजावणे, अपिलास आणि सिव्हील सुट्स हस्तांतरण या न्यायालयीन प्रक्रीयेमुळे विलंब होत आहे.

ई) जर कंपनी डिसइन्व्हेस्टमेंट करीता निवड झाली.

१. कंपनी डिसइन्व्हेस्टमेंट करीता निवड झाली नाही.

४. आवश्यकतेनुसार विशिष्ट उपविभाग-दिशा -

अ) कॅश, क्रेडिट मर्यादेनुसार अन्नधान्य साठा साठा जुळला नाही, म्हणून दंड आकारणी प्रकरणे -

१. कंपनीने कोणत्याही प्रकारचे कॅश क्रेडिट मर्यादा घेतलेली नाही.

ब) खराब झालेल्या मालाचे किंमतीकरण आणि साठ्याचे प्राकृतिक निर्धारित करणे ची पध्दत-

१. कंपनीची साठ्याचे प्राकृतिक निर्धारित करणेची आणि खराब झालेल्या मालाचे किंमतीकरण बाबत कोणतीही पध्दत नाही.

२. पिकांचे मशागतीबाबतची सर्व कामे, साठा (पिक) बाबतचे प्राकृतिक निर्धारित करणे, जर काही खराब झाले तर त्याचे मूल्य निश्चित करणे इ. सर्व बाबी कंपनीने नियुक्त केलेले संयुक्त शेती धारक हाताळतात.

क) गोणपाट गाठण बाबत वसूली/देय रक्कमेचा ताळमेळ पध्दत.

१. या सर्व बाबी कंपनीने नियुक्त केलेले संयुक्त शेती धारक हाताळतात.

ड) एफसीआय/राज्य शासन यांचे कडून दाखविलेचा येणे वसूली बाबत सत्यता तपासण्याची पध्दत

१. एफसीआय/राज्य शासन यांचे कडून वसूली स्वरुपाचे दावा कंपनीचे लेखे-पुस्तकात दाखविलेले नाहीत.

इ) लेखापरिक्षण अहवालात दर्शविलेला नफा/तोटा हा कंपनीचे नफा आणि तोटा तक्त्यानुसार आहे किंवा नाही.

१. कंपनीचे वित्तीय तक्त्यांबाबतचे उचित मत लेखापरिक्षण अहवालात दिलेले आहेत. उचित मत आणि महत्वांचे बाबीचे आधारभूत परिणाम बाबतचे टिपांमधील परिच्छेद विचारात घ्यावेत.

फ) बि-बियाणे साठ्यांचे पॅकिंग/प्रमाणीकरण आणि इतर बाबी -

१. चालू वर्षात अशा स्वरुपाचा कोणताही साठा लेखे पुस्तकात कंपनीने दाखविलेला नाही.

ग) कर्ज/अनुदान वाटप/ कृषी सामान आणि कृषी सामग्री लाभाध्यांना देणेबाबत यंत्रणा -

१. अशा स्वरुपाची यंत्रणा कंपनीकडे नाही.

ह) अनेक योजना राबविणे करीता मिळालेली निधि अनुदान -

१. अशा स्वरुपाचा निधि किंवा अनुदान मिळालेली नाही.

एम. एस. गोडबोले आणि असोसिएट्स, करिता.
सनदी लेखापाल
फर्म नोंदणी नं. : १०३२३६ डब्ल्यु

सील सही
चिन्मय डी. करांडे
भागीदार
सभासद नोंदणी नं. (१५७७००)

ठिकाण : पुणे

दिनांक : १५-नोव्हेंबर, २०२२

युडीआयएन - २०१५७७००बीडीडीएनजे४४१५

एम. एस. गोडबोले आणि असोसिएट्स, सनदी लेखापाल

लेखापरिक्षण अहवालास अनुसरून अनुसूची अ

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित यांचे सदर यास दि. ३१ मार्च २०२० रोजी संपणाऱ्या वर्षाचा लेखापरिक्षक यांचा स्वतंत्र अहवाल बाबत अनुसूची आणि त्याबाबत अहवाल सादर करितो की,

१. स्थिर मत्ता तसेच जमिनीची नोंद बाबत सध्याची स्थिती त्याची जागा निश्चिती आणि संख्यात्मक तपशिलासह संपूर्ण माहिती दाखविणारी पुरेशी नोंद कंपनीने ठेवलेली नाही. स्थिर मत्तांची नोंद नोंदवहीत ठेवली आहेत. परंतु फार पूर्वीपासून ती अद्ययावत केलेली नाहीत असे व्यवस्थापनाकडून सांगण्यात आले आहे.
 - अ) व्यवस्थापनाने जवळपास मागील नऊ वर्षांपेक्षा जास्त वर्षा पासून स्थिर मत्तांची प्रत्यक्ष तपासणी केलेली नाही. त्यामुळे स्थिरमत्तांची प्रत्यक्ष तपासणी किती कालावधीनंतर करणे बाबतची योग्यता पुरेशी नाही. परिणामी जी काही खरीखुरी तफावत असेल त्याचा शोध व्यवस्थापनाने घेतलेला नाही.
 - ब) कंपनीने संस्था दिर्घकाल चालू राहिल या दर्जास परिणाम होईल अशाप्रकारे स्थिर मत्तेतील मोठ्या प्रमाणात मत्तांची विल्हेवाट चालू वर्षात केलेली नाही.
 - क) स्थावर मत्तांचे मालकी हक्क करार कंपनीच्या ताब्यात असल्याचे आम्ही पडताळणी केले नाही. त्यात काही केसेस अशा आहेत की ज्यात कंपनीच्या ताब्यातील मत्तावरील मालकी हक्काबाबत वाद आहेत आणि तसेच अशा केसेस आहेत की ज्यात कंपनीने मत्ता तिसऱ्या पार्टीकडे हस्तांतर केलेल्या आहेत पण मालकी हक्क अजून कंपनीकडेच आहे.
 - ड) अ) आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार आणि खुलाशानुसार व्यवस्थापनाने लेख्यांच्या वर्षाअखेरीस वृक्षशेती, फलोद्यान आणि इतर लागवडी वगळून वस्तुसूचींची प्रत्यक्ष तपासणी केलेली आहे. आमच्या मते, वृक्षशेती, फलोद्यान आणि इतर लागवडी याची वस्तुसूची ही वस्तुसूचीमधील ठळक भाग असताना त्यांची तपासणी केलेली नाही. आणि प्रत्यक्ष तपासणीची संख्याही योग्य नाही.
 - ब) कंपनीने वस्तुसूची बाबतचे नोंदी योग्य पध्दतीने ठेवलेल्या नाहीत. अनेक रोपणी केलेल्या वृक्षशेती आणि फलोद्यान यांची प्रत्यक्ष तपासणी चालू ठेवली नाही म्हणून जर काही त्रुटी असतील तर त्या कंपनीने निश्चित केलेली नाही.
२. आम्हाला दिलेल्या माहितीस अनुसरून कंपनीने कलम १८९ मधील तरतुदीनुसार घेतलेली किंवा दिलेली कर्जे बाबत नोंदवही ठेवलेली नाही. कायद्याच्या कलम १८९ नुसार कंपनीस किंवा कंपनी कडून संस्था किंवा इतर पार्टी यांचेकडून घेतलेली किंवा दिलेली कर्जे ही प्रतिभूत किंवा अप्रतिभूत बाबत तपशील या नोंदवहीत ठेवला जात असतो. त्यामुळे जर काही असे किंवा इतर दिलेली कर्जे असतील तर त्यावर आम्ही अभिप्राय देवू शकत नाही.
३. आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार आणि खुलाशानुसार आमचे मते कंपनीचा आकार आणि वस्तुसूची व मालमत्ता यांची खरेदी तसेच मालाची विक्री इत्यादी व्यवसाय पहाता अंतर्गत नियंत्रण पध्दत आणखीन वाढविण्याची आवश्यकता आहे. तथापि नियंत्रण पध्दतीतील मोठ्या प्रमाणात कमकुवतपणा सुधारीत करीणेत सातत्याने अपयशी आहेत असे आमचे निदर्शनास आले नाही.
४. कंपनी कायद्याच्या कलम ७३ ते ७६ नुसार कंपनीने बाहेरील लोकांकडून कोणत्याही प्रकारच्या ठेवी स्विकारलेल्या नाहीत.
५. कायद्याच्या कलम १४८ (१) नुसार कंपनीने कोणतीही सर्व्हिस दिली असली तरी त्यास परिव्यय कागदपत्रे ठेवणेबाबत केंद्र शासनाने नमूद केलेले नाही.

६. सांविधानिक देणी बाबत :-

अ) सांविधानिक देणी बाबत कंपनीने एकत्रीकरण केलेली यादी खालीलप्रमाणे-
(अनुसूची क्र. ३ अ, ब, क, ड - मुद्दा क्र. ग पहा)

देणीबाबतचे स्वरूप	रक्कम (रु.)	देय रक्कमेचे संबंधित वर्ष	देय तारीख	अदा केलेली दिनांक
ऑक्युपन्सी किंमतीवरील व्याज	२,४४,८९,६०१.३७	१९६३ ते २०२०	दरवर्षी	अदत्त
ऑक्युपन्सी किंमतीची देय मूळ रक्कम	६०,८५,३२२.४७	१९६३ ते २०१४	लगेच	अदत्त
शासकीय कर्जे				
अ) व्याजी	०.००	१९६४ ते २०१३	शासन निर्णयाप्रमाणे	अदत्त
ब) बिन व्याजी	०.००	१९६४ ते २०१३	शासन निर्णयाप्रमाणे	अदत्त
क) उपर्जित व्याज	१,३४,३१,७७,२३५.००	१९६४ ते २०१९	दरवर्षी	अदत्त
कामगार कल्याण निधि मुंबई	६,७०,०१७.७०	१९९५ ते २०२०	दरवर्षी	अदत्त
भाडे-५०% शासन निर्णयाप्रमाणे	१,२७,२४,२८६.३०	१९७० ते २०२०	दरवर्षी	अदत्त
पाटबंधारे विभाग	१,०४,१४,३३९.८९	२०१६ ते २०२०	लगेच	अदत्त
जमीन भाडे	२,२४,३३,८८८.६१	१९६३ ते १९८२	शासन निर्णयाप्रमाणे	अदत्त
वाद नसलेला कृषी आयकर	३,२८,१६,४९८.००	१९७२ ते १९८४	लगेच	अदत्त

ब) उचित मत बाबत चा मुद्दा क्र. १३ (ब) शिवाय आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार भविष्य निर्वाह निधी, कपात केलेला कर, आयकर, जीएसटी/सेल्स टॅक्स/व्हॅट, जमीन महसूल स्थानिक कर, व्यवसाय कर, अशी इतर अनेक सांविधानिक देय रकमा वेळेवर अदा केलेल्या असून कसूरदार नाहीत.

७. कंपनीने वित्त संस्था, बँका किंवा कर्जरोखे वितरित करून कोणत्याही प्रकारचा निधी उभारलेला नाही. तथापि सन १९६३ पासून पगार खर्च व्यवस्थापन व दैनंदिन खर्च भागविणेकरीता महाराष्ट्र शासनाकडून कर्जे घेतलेली आहेत. अनुसूची ४अ प्रमाणे दि.३१ मार्च २०२० रोजी रक्कम रु. १,३४,३१,७७,२३५/- कर्ज देय आहे. त्याशिवाय कॅनरा बँके कडून मिळणा-या भाडे रक्कमे पैकी ५० टक्के राज्य शासनास शासन निर्णयानुसार द्यावयाची आहे. सदर रक्कम ही अनुसूची ३ क इतर किरकोळ वित्तीय दायित्व यामध्ये समाविष्ट आहे. तथापि त्याबाबत महाराष्ट्र शासनाकडून रुजूवात केलेली नाही आणि म्हणून त्याबाबत खात्री देवू शकत नाही.
८. आम्हाला दिलेल्या माहिती नुसार कंपनीने दि. ३१ मार्च २०२० रोजी संपणाऱ्या वर्षात भांडवल किंवा कर्जे नव्याने घेतलेली नाहीत.
९. आमचे माहितीनुसार आम्हाला दिलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरणानुसार आमचे लेखापरिक्षण कालावधीत कंपनीने किंवा कंपनीमध्ये कंपनीमधील अधिकारी किंवा कर्मचारी यांचेकडून अफरातफरी केलेली अथवा नोंद झालेली नाही.
१०. आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार आणि कंपनीचे नोंद पुस्तकावरील आमचे लेखापरिक्षणाच्या आधारे कायद्याचे अनुसूची ५ मध्ये नमूद केलेली १९७ नुसार कंपनीने दिलेले/तरतूद केलेले व्यवस्थापकीय मानधन यास आवश्यक मान्यता घेतलेली नाही. तथापि आम्हाला असे सांगण्यात आले की राज्य शासनाचे धोरणा नुसार व्यवस्थापकीय संचालक आणि इतर आधारस्तंभ अधिकारी यांना व्यवस्थापकीय मानधन अदा करण्यात येते.
११. आमचे मते आणि आम्हाला दिलेल्या माहितीस अनुसरून कंपनी ही पत कंपनी नाही. त्यानुसार आदेशातील मुद्दा क्र. ३ (१२) लागू होत नाही.

१२. कायद्याचे कलम १७० नूसार संचालक आणि आधारस्तंभ व्यवस्थापकीय व्यक्ती आणि त्यांचे भागधारण बाबतचे नोंदवही कंपनीने ठेवलेली आहे. तथापि कलम १८९ नूसार आवश्यक असलेली संचालकांचे हित संबंध असलेले कंत्राट/न्यायप्रविष्ट बाबतची नोंदवही ठेवलेली नाही. म्हणजेच कायद्याने आणि लेख्यांचे प्रमाणिकरण एएस १८ प्रमाणे आवश्यक असलेले संबंधित पार्टी व्यवहार बाबतचा तपशिलाची व्यवस्थापन सादरीकरण बाबतची पूर्तता कंपनीने केलेली नाही.
१३. आम्हाला दिलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरण यास अनुसरून आणि कंपनीच्या नोंदीचे आम्ही केलेल्या तपासणीचे आधारावर चालू वर्षात कंपनीने भागांची अधिमान्य वाटप किंवा खाजगी वर्ग किंवा पुर्ण किंवा अंशतः डिबेंचर मध्ये रूपांतरीत केलेले नाही.
१४. आम्हाला दिलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरण यास अनुसरून आणि कंपनीच्या नोंदीचे आम्ही केलेल्या तपासणीचे आधारावर संचालक किंवा संबंधित व्यक्ती यांचेशी अरोखीय देणे/घेणे व्यवहार केलेले नाहीत. म्हणून आदेशाचे मुद्दा क्र. ३ (१५) लागू होत नाही.
१५. रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया १९३४ चे कायद्यान्वये ४५-आय खाली कंपनीची नोंदणी करणेची आवश्यकता नाही.

एम. एस. गोडबोले आणि असोसिएट्स, करिता.

सनदी लेखापाल

फर्म नोंदणी नं. : १०३२३६ डब्ल्यु

सील

सही

चिन्मय डी. करांडे

भागीदार

सभासद नोंदणी नं. (१५७७००)

ठिकाण : पुणे

दिनांक : १५-नोव्हेंबर, २०२२

युडीआयएन - २०१५७७००बीडीडीएनजे४४१५

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)

ठळक बाबी एका दृष्टीक्षेपात

(रुपये लाखात)

	अनुसूची	२०१९-२०२०	२०१८-२०१९
		रुपये	रुपये
व्यवहारातून मिळाले उत्पन्न	१४	२९३९.२८	२३२८.३३
इतर उत्पन्न	१५	१,०१०.३४	४१६.९४
एकुण		३,९४९.६२	२,७४५.२७
व्याज, घसारा, कर पूर्व नफा/(तोटा)		३,१२४.७७	१,९७२.६१
व्याज	१८	८.८३	११८.६७
घसारा	५A	१७.२९	१३.६२
मा गील वर्षाचे संबंधित खर्च पूर्व नफा/(तोटा)		३,०९८.६५	१,८४०.३२
मा गील वर्षाचे संबंधित खर्च (खर्च) जमा	१९	६,३२६.५८	४१.३२
कर पूर्व नफा/(तोटा)		९,४२५.२३	१,८८१.६४
कर		६३.५२	५१.३५
करा नंतरचा नफा/(तोटा)		९,३६१.७१	१,८३०.२९
संचित नफा/(तोटा)		(८,२८०.८९)	(१७,६४२.६०)
भरणा केलेले भाग-भांडवल		२७५.००	२७५.००
गुंतविलेले भांडवल		(९६.७८)	(३,९३५.८२)
वस्तु सूचीची उलाढालीशी टक्केवारी		४,३३७.०१	३,११८.४६

-----*

३१ मार्च २०२० रोजी सारांशरुपात ताळेबंद

(रुपये लाखात)

	३१ मार्च २०२० अखेर	३१ मार्च २०१९ अखेर
	रुपये	रुपये
कंपनीने काय मिळविले		
१. निव्वळ स्थिर मत्ता	५३६.२३	५३९.१७
२. गुंतवणूकी	१५३.९३	१५३.९३
३. निव्वळ चालू मत्ता	(७८६.९४)	(२,४६८.२०)
५. संचित तोटा	८,२८०.८९	१७,६४२.६०
एकुणमत्ता (निव्वळ)	८,१८४.११	१५,८६७.५०
कंपनीचे काय देणे		
१. कर्जे	७,९०९.११	१५,५९२.५०
२. भरणा केलेले भाग भांडवल	२७५.००	२७५.००
३. एकुण गुंतविलेला निधी	८,१८४.११	१५,८६७.५०

-----*

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)

३१ मार्च २०२० रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंद

(रुपये)

तपशिल	अनुसूची	३१ मार्च २०२० अखेर	३१ मार्च २०१९ अखेर
१	२	३	४
१. सर्वसाधारण शेअर्स व दायित्वे			
(१) भागधारक निधी			
अ) भाग भांडवल	१	२७,५००,०००.००	२७,५००,०००.००
ब) राखीव व शिल्ल क	२	(८२८,०८८,८५७)	(१,७६४,२५९,७५०)
क) भाग अधि कार पत्रापोटी जमा रक्कम		-	-
(२) देय भागापोटी जमा भाग अर्ज रक्कम		-	-
(३) चालू नसलेली दायित्वे	३		
अ) दिर्घ मुदतीची कर्जे	३a	-	-
ब) निलंब कर दायित्वे (निव्वळ)	३b	-	-
क) इतर दिर्घ मुदतीचे दायित्वे	३c	५५३,५२५,६०९	६५४,८२२,३३६.००
ड) दिर्घ मुदतीची तरतुदी	३d	-	-
(४) चालू दायित्वे	४		
अ) अल्प मुदतीची कर्जे	४A	७९०,९११,२२४	१,५५९,२४९,९२०
ब) व्यापारी देणी	४B	-	-
क) इतर चालू दायित्वे	४C	३३,७१४,०३२	२८,६६६,६७१
ड) अल्प मुदतीच्या तरतुदी	४D	६९,१४२,९७६	७७,६६५,२७८
	एकुण	६४६,७०४,९८४	५८३,६४४,४५५
२) स्थिर मत्ता			
चालू नसलेली मत्ता			
(१) (अ) स्थिर मत्ता			
१) दूष्य मत्ता	५	४८,२८२,११८	४८,५७६,०००
२) अदृष्य मत्ता		-	-
३) चालू भांडवली कामे	६	५,३४०,८५४	५,३४०,८५४
४) विकसीत अदृष्य मत्ता		-	-
(ब) चालू नसलेल्या गुंतवणूकी	७	१५,३९३,४३७	१५,३९३,४३७
(क) विलंब कर मत्ता (निव्वळ)		-	-
(ड) दिर्घ मुदतीची कर्जे व अग्रिम		-	-
(इ) इतर चालू नसलेली मत्ता	८	-	-
(२) चालू मत्ता			
(अ) चालू गुंतवणूक			
(ब) वस्तू सूची	९	६,७७७,१९९	७,४६६,२७९
(क) व्यापारी ये णी	१०	४४५,५५४,७६३	४२१,११४,५८५
(ड) रोख आणि रोखी समान	११	३६,०२८,९९९	२७,५७३,३२३
(इ) अल्प मुदतीची कर्जे व अग्रिम	१२	५७,३७२,३०६	५८,१७९,९७७
(फ) इतर चालू मत्ता	१३	३१,९५५,३०८	-
	एकुण	६४६,७०४,९८४	५८३,६४४,४५५

सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालाप्रमाणे
एम.एस.गोडबोले आणि असोसिएट्स,
सनदी लेखापाल यांचे करिता.

कृपया वित्तीय टीपा अनुसूची क्रमांक २० पाहाव्यात.

सही/- सही/- सही/- सही/- सही/-
(सीए चिन्मय डी. करांडे) (श्रीमती गौरी ठाकूर) (श्रीमती रुपाली डंबे - आवले) (विश्वजीत माने, भा.प्र.से.) (शेखर गायकवाड, भा.प्र.से.)
सभासद क्र. १५७७०० मुख्य कार्यकारी (वित्त) सचिव/मुख्य कार्यकारी (प्रशासन) व्यवस्थापकीय संचालक संचालक
फर्म नोंदणी नं. १०३२३६ डब्ल्यू/
युडीआयएन - २०१५७७००बीडीडीएनजे४४१५ दिनांक : १५-नोव्हेंबर, २०२२

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)
३१ मार्च २०२० रोजी संपणाऱ्या वर्षाचा नफा-तोटा लेखा.

(रुपये)

तपशिल	अनुसूची	२०१९-२०२०	२०१८-२०१९
१	२	३	४
१. व्यवहारातून मिळालेले उत्पन्न	१४	२९३,९२७,६७२	२३२,८३२,८०८
२. इतर उत्पन्न	१५	१०१,०३४,१६३	४१,६९४,१९६
३. एकुण उत्पन्न (१+२)		३९४,९६१,८३५	२७४,५२७,००४
४. खर्च			
वापरलेल्या सामनांची भिंत		-	-
व्यवहारातील खरेदीसाठी		-	-
विक्रीयोग्य मालाचे साठ्यातील बदल		-	-
व्यापारी साठा	१६	७४२,६५६	३,७३५,०२६
कर्मचारी कल्याण खर्च	१७	६१,५७१,३०६	६२,००९,८९४
वित्त किंमत			
घसारा आणि विभागणी खर्च	५A	१,७२९,१९६	१,३६१,९७८
इतर खर्च	१८	२१,०५२,८२६	२३,३८८,६२६
एकुण खर्च		८५,०९५,९८४	९०,४९५,५२४
५. अपवादात्मक आणि उल्लेखनीय बाबी आणि करा पुर्वीचा नफा / (तोटा) (४ -३)		३०९,८६५,८५१	१८४,०३१,४८०
६. अपवादात्मक बाबी		-	-
मागील वर्षाचे संबंधित खर्च नांवे / (जमा)	१९	(६३२,६५७,६१८)	(४,१३२,६४७)
७. उल्लेखनीय बाबी आणि करा पुर्वीचा नफा/ (तोटा) (५-६)		९४२,५२३,४६९	१८८,१६४,१२७
८. उल्लेखनीय बाबी		-	-
९. कर पुर्व नफा / (तोटा) (७-८)		९४२,५२३,४६९	१८८,१६४,१२७
१०. कर खर्च			
(१) चालू कर		६,३५२,५७६	५,१३४,९०३
(२) विलंब कर		-	-
११. चालू कालावधीतील व्यवहारापासून नफा/ (तोटा) (९-१०)		९३६,१७०,८९३	१८३,०२९,२२४
१२. व्यवहारात खंड पडल्याने झालेला नफा / (तोटा)		-	-
१३. व्यवहारात खंड पडल्याने कर खर्च		-	-
१४. व्यवहारात खंड पडल्याने नफा (तोटा)(करा नंतर) (१२-१३)		-	-
१५. कालावधीतील नफा / (तोटा) (११-१४)		९३६,१७०,८९३	१८३,०२९,२२४
१६. सर्वसाधारण भागांची प्रत्येकी मिळकत		१३,९६०.१८	६,६५५.६१
मूळ		१३,९६०.१८	६,६५५.६१
जिरवलेले		-	-

सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालाप्रमाणे
एम.एस.गोडबोले आणि असोसिएट्स,
सनदी लेखापाल यांचे करिता.

कृपया वित्तीय टीपा अनुसूची क्रमांक २०पाहाव्यात.

सही/-

सही/-

सही/-

सही/-

सही/-

(सीए चिन्मय डी. करांडे)

(श्रीमती गौरी ठाकूर)

(श्रीमती रुपाली डंबे - आवले)

(विश्वजीत माने, भा.प्र.से.)

(शेखर गायकवाड, भा.प्र.से.)

सभासद क्र. १५७७००

मुख्य कार्यकारी (वित्त)

सचिव/मुख्य कार्यकारी (प्रशासन)

व्यवस्थापकीय संचालक

संचालक

फर्म नोंदणी नं. १०३२३६ डब्ल्यु/

युडीआयएन - २०१५७७००बीडीडीएनजे४४१५ दिनांक : १५-नोव्हेंबर, २०२२

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)

३१ मार्च २०२० रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

अनुसूची क्रमांक १, बाब क्रमांक १ (अ)

भाग भांडवल

तपशिल	३१ मार्च २०२० अखेर	३१ मार्च २०१९ अखेर
	रुपये	रुपये
अधिकृत भाग भांडवल		
३०००० सममूल्य भाग प्रत्येकी १००० रुपये	३०,०००,०००	३०,०००,०००
शासनाने विक्रीस काढलेले व अभिदत्त केलेले		
२७५०० सममूल्य भाग प्रत्येकी १००० रुपये		
महाराष्ट्र शासनाकडून विक्रीस काढलेले व अभिदत्त केलेले	२७,५००,०००	२७,५००,०००
एकुण	२७,५००,०००	२७,५००,०००

अ) वर्षाच्या सुरुवातीची आणि अखेरील देय भाग भांडवलाचे ताळेमेळ

तपशिल	३१ मार्च २०२० अखेर		३१ मार्च २०१९ अखेर	
	भागांची संख्या	रुपये	भागांची संख्या	रुपये
वर्षाच्या सुरुवातीस	२७,५००	२७,५००,०००	२७,५००	२७,५००,०००
वर्षामध्ये वाटलेले	-	-	-	-
वर्षाच्या अखेरीस	२७,५००	२७,५००,०००	२७,५००	२७,५००,०००

ब) कंपनीच्या एकुण भागभांडवलापै की ५ % पेक्षा जास्त भागभांडवल धारण करणारे भागधारकांचा तपशिल

भागधारकाचे नाव	३१ मार्च २०२० अखेर		३१ मार्च २०१९ अखेर	
	भागांची संख्या	टक्केवारी	भागांची संख्या	टक्केवारी
राज्यपाल, महाराष्ट्र	२७,४९७	९९.९९%	२७,४९७	९९.९९%
एकुण	२७,४९७		२७,४९७	

-----*

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)
३१ मार्च २०२० रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची
अनुसूची क्रमांक २, बाब क्रमांक १ (ब)
राखीव व शिल्लक

तपशिल	३१ मार्च २०२० अखेर	३१ मार्च २०१९ अखेर
	रुपये	रुपये
अ) अग्रिम तारण खाते	-	-
ब) सर्वसाधारण राखीव	-	-
क) नफा-तोटा तक्त्यातील शिल्लक	-	-
मागिल ताळेबंदाप्रमाणे	(१,७६४,२५९,७५०)	(१,९४७,२८८,९७४)
अधिक चालू वर्षातील/कालावधीतील नफा	९३६,१७०,८९३	१८३,०२९,२२४
अखेरील शिल्ल क	(८२८,०८८,८५७)	(१,७६४,२५९,७५०)
एकुण	(८२८,०८८,८५७)	(१,७६४,२५९,७५०)

-----*

अनुसूची क्र. ३ अ, ब, क, ड

३१ मार्च २०२० रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची
अनुसूची क्रमांक ३ अ, ब, क, ड

चालू नसलेली दायित्वे व तरतूदी

	३१ मार्च २०२० अखेर	३१ मार्च २०१९ अखेर
	रुपये	रुपये
३अ) दिर्घ मुदतीची कर्जे	-	-
३ब) कर दायित्व	-	-
३क) दिर्घ मुदतीची दायित्वे		
१) माल खरेदीकरीता किरकोळ धनको	४,५४५,७८०	४,५३०,७९०
२) मत्ता खरेदीकरीता किरकोळ धनको	१०,२०३,३१०	१०,२०३,३१०
३) सुरक्षा ठेवी	२८८,४९७,१८१	३३३,४८६,७६३
४) अनामत	१३२,५४९,७५०	१७४,६२१,०६४
५) शासकीय देणी	७०,७३४,३५७	६८,६८८,१२७
६) कर्मचारी कल्याण खर्च		
६.१) सेवा उपदान (पुर्व व्यवस्थापन अंशदान सह)	१४,७०६	१४,७०६
७) इतर किरकोळ धनको	४६,९८०,५२५	६३,२७७,५७६
एकुण	५५३,५२५,६०९	६५४,८२२,३३६
३ड) दिर्घ मुदतीची तरतूदी	-	-
एकुण	-	-

टिपा :-

- अ) १. माल खरेदीकरीता किरकोळ धनको, मत्ता खरेदीकरीता किरकोळ धनको यांचे तरतुदी या प्रत्यक्ष बीलावरून केलेल्या असून त्या पुढील वर्षात अदा झालेल्या आहेत. त्यामुळे या बाबतीत रुजूवात घेतलेली नाही.
२. अनामत रक्कमेमध्ये सुरक्षा ठेव करारानुसार संयुक्त शेतीच्या आगाऊ मिळालेल्या रक्कमा शासकीय देणी यांचा प्रामुख्याने समावेश आहे. या सर्व रक्कमा बँकेमधून जमा झालेल्या आहेत. त्यामुळे त्या बाबत रुजूवात घेतलेली नाही.
३. इतर किरकोळ धनको मध्ये या वर्षाचे संबंधित असलेले परंतु अदा केलेल्या नाहीत अशा वेतन व पगार व्यवस्थापन खर्च आणि इतर खर्च यांचा प्रामुख्याने समावेश आहे. त्यामुळे त्याबाबत रुजूवात घेतलेली नाही.
४. ज्या बाबी खूप जून्या मागील कालावधीच्या आहेत त्यामधील धनको आणि आगाऊ रक्कमा मिळालेल्या आहेत. तसेच इतर जमा शिल्लकी रक्कमा दि. ३१/०३/२०२० रोजीचे ताळेबंदात दिसत आहेत. त्यामुळे त्यांची रुजूवात घेतलेली नाही. कारण त्या खूप जून्या मागील वर्षाची असल्याने तसेच त्याची पडताळणी न झाल्याने त्याचा वित्तीय तक्त्यावर होणारा परिणाम निश्चित करता येत नाही.
- ब) १३ मळ्यांवरील (सदाशिवनगर मळा सोडून) ३३७७ एकर जमिनीचे क्षेत्र शासनाचे प्राधिकृत विभागाने संपादन केलेले आहे. (कृपया अनुसूची क्रमांक ५ टिप इ पहावी) यापैकी काही जमीनीची नुकसान भरपाई बाबत निवाडा अद्याप झालेला नसल्याने त्याची अंतिम रक्कम निश्चित झालेली नाही. त्यामुळे त्याची तरतूद केलेली नाही. तपशिल खालीलप्रमाणे -

दि. १/४/२०१९ रोजी रक्कम (रुपये लाखात)	रक्कम (संपादित जमीनीची) (रुपये लाखात)	अंतिम रक्कम प्राप्त झाल्याने समायोजित रक्कम (रुपये लाखात)	दि. ३१/३/२०२० रोजीची (चालू नसलेली दायित्वे मध्ये "इतर किरकोळ धनको" मध्ये दाखविली आहेत.) रक्कम (रुपये लाखात)
१	२	३	४(१+२+३)
४१६.८३	७.२०	१७५.१९	२४८.८४

१. चालू वर्षात चांगदेवनगर मळ्यावरील सक्तीचे संपादित जमीनीची नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७,२०,०००/- मिळाली आहे. त्यानुसार जमीनीची किंमत रु. १०,०५६/- कमी करून उर्वरित शिल्लक रक्कम रु. ७,०९,९४४/- अनुसूची क्रमांक १५ मध्ये संपादित जमीनीपासूनचे उत्पन्न मध्ये दाखविलेले आहे.
२. रावळगाव मळ्यावरील सक्तीचे संपादित जमीनीची रक्कम रु. १,६७,९९,२००/- सन २०१४-१५ मध्ये प्राप्त झाली होती. जमीनीची किंमत रु. ४४,२१८/- कमी करून उर्वरित शिल्लक रक्कम रु. १,६७,५४,९८२/- अनुसूची क्रमांक १९ "मागील वर्षाचे समायोजन" मध्ये संपादित जमीनीपासूनचे उत्पन्न म्हणून दाखविले आहे.

- क) सदाशिवनगर मळ्याचे ३४०५ एकर जमिनीचे (त्यावर असलेले कायमस्वरूपी व तात्पुरते बांधकामासह) भोगवटा मूल्य (किंमत) महाराष्ट्र शासनाकडून अंतिम केलेली नाही . (कृपया अनुसूची क्र. ५ टिप "ड" आणि "इ" पहावी.) त्यापैकी ११ एकर जमिनीचे क्षेत्राची शासनाचे प्राधिकृत विभागाकडून इतर उद्देशाकरीता संपादित केली आहे. त्याची रक्कम रुपये १.८९ लाख मिळालेली आहे. (सदर रक्कम अनुसूची १९ "मागील वर्षाचे समायोजने" मध्ये संपादित जमीनीपासूनचे उत्पन्न म्हणून दाखविले आहे.) सन २०१८-१९ व २०१९-२० मध्ये ११ एकर जमीनीचे क्षेत्र (४४,४६८ चौ.मी.) राष्ट्रीय महामार्ग नंबर ९६५ करीता संपादित केली आणि त्याची एकूण नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२२३.२९ लाख मिळाले. त्यापैकी सन २०१९-२० मध्ये ८७०.५१ लाख नजराना रक्कम रु. ३१.०६ लाख वजा करून (निव्वळ रक्कम रु.८३९.४५ लाख) मिळाली.

दि. १/४/२०१९ रोजी रुपये (लाखात)	मिळालेली रक्कम (संपादित जमीनीची) रुपये (लाखात)	अंतिम रक्कम प्राप्त झाल्याने समायोजित रक्कम (रुपये लाखात)	दि. ३१/३/२०२० रोजीची ("चालू नसलेली दायित्वे" मधील "इतर किरकोळ धनको" मध्ये दाखविली आहेत.) रुपये (लाखात)
१	२	३	४(१+२-३)
१.८९	१२२३.२९	१२२५.१८	०

ड) सन १९६४-६५ ते १९७०-७१ या कालावधीचे १४ मळ्यांवरील जमीनीचे भाडे रक्कम रु.२.२४ कोटी महाराष्ट्र शासनास द्यावयाची असून त्याचा समावेश इतर किरकोळ धनको मध्ये आहे.

शासनाने महाराष्ट्र शेत जमीन (जमीन धारणेची कमाल मर्यादा) १९६१ चे कायदान्वये खाजगी साखर कारखान्याची तसेच त्यांच्याकडे खंडाने असणारी जमीनी सह संपादित केली. शासनाने सन १९६३-६४ मध्ये या जमीनी शेती महामंडळाकडे वर्ग केल्या.

महामंडळाने शासनाचे आदेशानुसार सन १९६३-६४ ते १९८२-८३ पर्यंत शासनाचे वतीने खंडाने असलेल्या जमीनी मालकांना लिज भाडे अदा केलेले आहे. सन १९८३-८४ पासून भाडे बाबत शासनाने आदेश काढलेले नाहीत. त्यामुळे महामंडळाने शासनाचे वतीने खंडकरी यांनी भाडे दिले नाही आणि त्याची तरतूद केलेली नाही.

इ) कर्मचाऱ्यांना लाभ -

* सेवा उपदानाच्या दायित्वाची लेखा पुस्तकात तरतूद करताना वर्षाच्या अखेरीस म्हणजेच दि. ३१-०३-२०२० रोजी सर्व सेवानिवृत्त झालेले आहेत असे गृहीत धरून प्रत्यक्ष येत असलेले दायित्व त्यामध्ये पूर्व व्यवस्थापनाकडून येणे असलेल्या त्यांच्या हिश्याची रक्कम विचारात घेऊन सेवाउपदान दायित्वाची तरतूद केलेली आहे.

* वर उल्लेख केलेली कर्मचारी लाभाची (सेवाउपदान दायित्व) तरतूद ही विमागणक पध्दतीनुसार केलेली नाही.

फ) स्थिर मत्तेच्या अनुसूचीत खालील मत्तांचा कि ज्यांच्या मालकी हक्काविषयी ज्यांचे व्यवहार अंतिम स्वरूपात पूर्ण करणे प्रलंबित आहेत अशा मत्तांचा समावेश होत नाही. सदरील मत्ता महामंडळाच्या ताब्यात असून ती वापरात आहे.

तपशिल	रुपये
जमिन व बिगर शेतकी जमिनीवरील इमारती	३४,१४,१४८
इतर मत्ता	१,१२,०६९
एकूण :-	३५,२६,२१७

तथापि वर नमूद केलेल्या मत्तांवरील घसारा रु.५४,९०६/- हा नफा-तोटा पत्रकामध्ये खर्ची टाकलेला असून चालू दायित्व या शिर्षकाखाली दाखविलेला आहे. रक्कम रुपये ३५,२६,२१७/- बाबतचा हिशोब झालेला नसल्याने रक्कम रुपये ३१,९९,५३७/- समायोजित झालेली नाही. फरक रक्कम रुपये ३,२६,६८०/- अनुसूची क्रमांक २० मध्ये आकस्मिक दायित्वेमध्ये दर्शविली आहे.

ग) शासकीय देय बाकी आणि देय यामध्ये खालील समावेश आहे.

तपशिल	२०१९-२०	२०१८-१९
भोगवटा मूल्यावरील व्याज	२,४४,८९,६०१.३७	२,४०,९४,०५५.३७
सी.एम.आर निधी/ध्वज निधी/विमा/संघटना वर्गणी	२,२२२.६०	२,२२२.६०
कामगार कल्याण निधी मुंबई	६,७०,०१७.७०	६,६७,८९३.७०
५० % कॅनरा बँक वापरमूल्य शासनास देय	१,२७,२४,२८६.३०	१,१७,९२,०७२.३०
पाणीपट्टी	१,०४,१४,३३९.८९	९६,९७,९९४.८९
जमीन भाडे	२,२४,३३,८८८.६१	२,२४,३३,८८८.६१
एकूण	७,०७,३४,३५६.४७	६,८६,८८,१२७.४७

ह) इतर किरकोळ धनको यामध्ये खालील समावेश आहे.

तपशिल	२०१९-२०	२०१८-१९
बेलापूर कंपनीस वापरमूल्यावरील देय व्याज	१,४२,२१,८९३.००	१,३७,३३,९२७.००
वापरमूल्य	७३,६५,००२.६२	७१,६१,८६७.६२
साखर कारखाने	२,०१,७४७.००	२,०१,७४७.००
संपादित जमीनीची किंमत जमा	२,४८,८३,५५३.००	४,१८,७१,७०५.००
संयुक्त शेती २०११-१२ व्यवस्थापन खर्च	३,०८,३२९.००	३,०८,३२९.००
एकूण	४,६९,८०,५२४.६२	६,३२,७७,५७५.६२

-----*

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)

३१ मार्च २०२० रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

अनुसूची क्रमांक ४ अ

चालू दायित्वे - अल्प मुदतीची कर्जे

कर्जे (अप्रतिभूत)

	३१ मार्च २०२० अखेर	३१ मार्च २०१९ अखेर
	रुपये	रुपये
अल्प मुदतीची कर्जे (अप्रतिभूत)		
महाराष्ट्र शासनाकडून घेतलेले		
अ) व्याज आकारण्यात येणारे	-	-
ब) बिन व्याजी	-	२१६,०७२,६८५
अधिक (+) वरील कर्जावरील उपर्जित व देय असलेले व्याज (रु.२१६०.७३ लाख कर्जे रक्कम परतफेड करण्यास अगोदरच लागू झालेली आहे.)	७९०,९११,२२४	१,३४३,१७७,२३५
एकूण	७९०,९११,२२४	१,५५९,२४९,९२०

टिपा:-

- महामंडळाने पगार, व्यवस्थापन खर्च आणि दैनंदिन खर्चाकरीता सन १९६३-१९६४ पासून ते २०१२-२०१३ पर्यंत शासनाकडून अल्प मुदतीची कर्जे रक्कम रु. १२८.८५ कोटी परत करणेचे अटीवर घेतलेली होती. चालू वर्षात शिल्लक कर्जे रक्कम रु. २१.६१ कोटी महाराष्ट्र शासनास परत केली आहेत. अशाप्रकारे शासनाचे एकूण कर्ज रक्कम रु.१२८.८५ कोटी शासनास संपूर्ण परतफेड केलेले आहे. कर्जावरील व्याजाची आकारणी महाराष्ट्र शासनाचे शासन निर्णयानुसार केलेली आहे. कर्जाची रक्कमेची पडताळणी महाराष्ट्र शासनाचे नोंदी बरोबर केलेली आहे.
- शासन कर्ज रक्कम रु. १२८.८५ कोटीपैकी ७५.५५ कोटी कर्जावरील शासनाचे कर्जाचे मूळ शासन निर्णयानुसार व्याजाची आकारणी हि ७.५०% ते २१.२५% प्रतिवर्ष (दंडणीय व्याजासह) शासनाने केली होती. त्यानुसार व्याजाची एकूण देय झालेली रक्कम रु. १३४.३२ कोटी लेखे पुस्तकात नोंद झालेली होती. तथापि शासनाने शासन निर्णय क्र.महसूल व वन विभाग-एमएसएफसी-२०१७/पीके १११/ल७ दि.१/०२/२०२२ अन्वये ७५.५५ कोटीचे कर्जावरील ७.५०% ते २१.२५% व्याज दरा ऐवजी सुधारीत व्याजदर ७.५०% केला. त्यानुसार सन २०१९-२० मध्ये महामंडळाने आवश्यक त्या नोंदी लेखे पुस्तकात विचारात घेतलेले आहेत. त्यामुळे एकूण व्याजात रक्कम रु. ५५,२२,६६,०११.४० ने कमी झालेला आहे. तपशिल खालीलप्रमाणे-

तपशिल	रक्कम रुपये
१. शासनाचे १२८.८५ कोटी कर्जावरील मुळ कर्जाचे शासन निर्णयातील व्याज दरानुसार शासनास देय झालेले व्याज	१,३४,३१,७७,२३५.४०
वजा	
शासनाचे १२८.८५ कोटी कर्जावरील दि. १/०२/२०२२ चे शासन निर्णयानुसार सुधारीत दराने शासनास देय झालेले व्याज	७९,०९,११,२२४.००
जादा नोंदी झालेली व्याजाची रक्कम निलेखित केली अनुसूची क्रमांक १९ मध्ये	५५,२२,६६,०११.४०

-----*

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)

३१ मार्च २०२० रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची
अनुसूची क्रमांक ४ ब, क, ड
चालू दायित्वे व तरतूदी

	३१ मार्च २०२० अखेर	३१ मार्च २०१९ अखेर
	रुपये	रुपये
४ब) व्यावसायिक दायित्वे	-	-
४क) इतर चालू दायित्वे		
अ) कर्मचारी कल्याण खर्च		
१. वेतन व मजुरी	५,१५९,५२६	५,२३६,१०३
२. अदत्त वेतन व मजुरी	४,५८६,०९२	५,०३१,६२९
३. बोनस	२,३२४,९५०	३,४७७,६१७
४. भविष्य निर्वाह निधी कर्मचारी अंशदान	१३९,१४०	१९०,१४२
५. सेवा उपदान	५,०२०,८५८	१,८९३,७१०
६. भविष्य निर्वाह निधी व्यवस्थापन अंशदान	११६,५४३	१३८,३५९
७. कर्मचारी वैद्यकीय खर्च	५,९७६	९८,६४३
ब) इतर किरकोळ दायित्वे	५१२,४९०	५४५,०७०
क) शासकीय देणी व कर		
१. पट्टी व कर	१५,१८३,६४४	१०,७९८,८२०
२. व्हॅट/ व्यवसायकर/जीएसटी/	४६३,८३५	१७३,५२६
३. आय कर टिडीएस	६,१२८	-
४. दूरध्वनी, विमा, इतर/पाणी पट्टी	५३,३७९	८९५,३०३
५. विज शुल्क	१४१,४७१	१८७,७४९
एकुण	३३,७१४,०३२	२८,६६६,६७१
४ ड) तरतूदी		
१) कृषि आयकरासाठी	३२,८१६,४९८	३२,८१६,४९८
२) सेवा उपदानासाठी	१६,९०५,४५९	२६,५६९,६२८
३) घसान्यासाठी	३,१८६,१७४	३,१३१,२६८
४) आयकर	१६,२३४,८४५	१५,१४७,८८४
एकुण	६९,१४२,९७६	७७,६६५,२७८

टिपा:-

अ) दि.३१/०३/२०२० रोजीचे ताळेबंदात दिसत असलेल्या धनको, मिळालेल्या आगाऊ रक्कमा आणि इतर जमा शिलकी धनको कडून रुजवात पत्रके मिळविलेली नाहीत. सदर जमा शिल्लकी रक्कमांची प्रलंबित पडताळणी आणि मुख्य कार्यालय, मळे व साखर कारखाने यांचेमधील शिलकी रकमांचे समायोजन झालेली नाही. पडताळणी न झाल्यामुळे त्याचा वित्तीय तक्त्यांवरील परिणाम सांगता येऊ शकत नाही. विशेष कारण म्हणजे सदरची बाब हि फार वर्षापासूनची आहे.

ब) अदत्त वेतन व मजुरी यामध्ये तीन वर्षापेक्षा जास्त काळ देय असलेल्या रु. ३५,५२,४१५/- (मागील वर्षी रु. ४१,०९,०६४/-) रक्कमेचा समावेश आहे.

क) सन २०१९-२०२० या अहवाल वर्षात रु. ६३.५३ लाखाची (मागील आर्थिक वर्षात रु. ५१.३५ लाख) कार्यालयीन इमारतीच्या मिळणाऱ्या उत्पन्नावर, मुदत ठेवीवरील व्याज आणि इतर यावर आयकराची तरतूद करण्यात आलेली आहे. वित्तीय वर्ष २०१९-२०२० म्हणजेच (करनिर्धारण वर्ष २०२०-२०२१) मधील प्रत्यक्ष आयकराचे दायित्व विचारात घेऊन तरतूद केलेली आहे. याबाबत आयकर पडताळणी आदेश किंवा वादग्रस्त बाब प्रलंबित नाहीत.

ड) महाराष्ट्र कृषी आयकर कायदा मधील तरतूदीनुसार रक्कम रु. ३२८.१६ लाख कृषी आयकर राज्य शासनास देणेची जबाबदारी महामंडळाची आहे सन १९७२ ते १९८३-८४ या कालावधीत प्राधिकृत विक्रीकर कार्यालयाने मागणी केलेल्या कृषी आयकर रक्कमेच्या विरोधात महामंडळाने अपिल दाखल केले होते. अपिलाचे दि. २९/०६/२००० चे निर्णयानुसार महामंडळास सन १९७२ ते १९८३-८४ कालावधीतील नफ्यावरील कृषी आयकर रक्कम देय झालेली आहे. महामंडळाने सदर कृषी आयकराची रक्कम माफ करणेबाबतचा प्रस्ताव राज्य शासनास पाठविला आहे. माफीबाबत राज्य शासनाकडून प्रस्ताव मान्य झालेला नाही.

इ) कर्मचाऱ्यांना लाभ-

- * उपभोग न घेतलेल्या रजेबाबत रजा रोखीकरणाचे दायित्व हे लेख्यांमध्ये रोखीचे तत्वावर केलेले आहे.
- * भविष्य निर्वाह निधी आणि कुटुंब निवृत्ती वेतन निधीची महामंडळाच्या हिश्याची तरतूद केली असून त्याच्या रकमा संबंधितांना अदा केलेल्या आहेत.

फ) एकूण तरतूद रक्कम यामध्ये एक वर्षाखालील रु. १,०३,४९,०६८/-, एक वर्षापेक्षा अधिक परंतु तीन वर्षापेक्षा कमी रक्कम रु. १,७९,७०,८५६/- आणि तीन वर्षापेक्षा अधिक रक्कम रु. ४,०८,२३,०५२/- रकमेचा समावेश आहे. सदर तरतूदी या महामंडळाचे व्यवसायाचे स्वरूपानुसार चालू दायित्वे आणि चालू नसलेली दायित्वे असे वर्गीकरण केलेले नाही.

ग) इतर चालू दायित्वे मध्ये समाविष्ट असलेला तपशील खालीलप्रमाणे-

तपशील	२०१९-२०२०	२०१८-१९
प्रवास खर्च इतर	१,०१,४१८.००	८३,७६०.००
इंधन व ऑईल	२७,४१३.००	२४२३०.००
युनियन वर्गणी	११,८०१.००	११,८०१.००
कर्मचारी सह पतसंस्था	१७८.००	१,०२,२७७.००
स्टेशनरी आणि छपाई	३०२.००	०.००
पुस्तके आणि वर्तमानपत्रे	२०३.००	२२१.००
आतिथ्य / अतिथीगृह	२,४३८.००	१,६५०.००
किरकोळ खर्च	१,११,९५२.००	८१,२७५.००
कायदे विषयक फी	४१,७५०.००	२७,५००.००
बँक चार्जेस	६४९.००	०.००
वाहन दुरुस्ती व निगा	२४,०३८.००	३२,३५५.५१
लेखापरीक्षण फी	१,५०,०००.००	१,५०,०००.००
भ.नि.ट्रस्ट लेखापरीक्षण फी	२८,३४८.००	२१,०००.००
आयकर आणि टी.डी.एस. विवरण पत्र दाखल करणे मानधन	१२,०००.००	९,०००.००
एकूण	५,१२,४९०.००	५,४५,०६९.५१

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)
३१ मार्च २०२० रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची
अनुसूची क्रमांक ५ बाब क्रमांक २ मत्ता (१) (अ) (१)
चालू नसलेली स्थिरमालमत्ता

(आकडे रुपयात)

अ. नं.	एकूण गट					घसारा				निव्वळ गट	
	मत्ताचा तपशिल	आरंभीची शिल्लक ०१-०४-२०१९	या वर्षामध्ये भर(+) / समायोजन	या वर्षामध्ये वजावट (-)	असल्याप्रमाणे	३१ मार्च २०१९ पर्यंत	२०१९-२०२० या वर्षामध्ये	२०१९-२०२० या वर्षामध्ये	एकूण शिल्लक ३१ मार्च २०२०	३१ मार्च २०२० रोजी	३१ मार्च २०१९ रोजी
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	भू-विकासासह भूमी	२३,११६,०८४	-	५४,२७४	२३,०६१,८१०	-	-	-	-	२३,०६१,८१०	२३,११६,०८४
२	जलसिंचन-विहीरी	१४,७२१,२१६	-	८,८७६	१४,७१२,३४०	५,८७३,८५९	२३५,७५६	५,०९०	६,१०४,५२५	८,६०७,८१५	८,८४७,३५७
३	रस्ते	१२८,२२३	-	-	१२८,२२३	८३,८४१	४६३	२८,८६३	११३,१६७	१५,०५६	४४,३८२
४	इमारती व कुंपण	३९,२८०,२३९	-	-	३९,२८०,२३९	२४,८६४,७३४	६४३,८४१	२,३५२	२५,५१०,९२७	१३,७६९,३१२	१४,४१५,५०५
५	लिफ्ट पंप व यंत्रसामुग्री	१,१६५,७२३	-	-	१,१६५,७२३	१,०८४,०४८	२,६८३	-	१,०८६,७३१	७८,९९२	८१,६७५
६	फर्निचर व कार्यालयीन सामुग्री	४,४६५,९६२	१,४७५,१५५	३,२४४	५,९३७,८७३	३,४४६,१०२	५०५,५१४	२,२२६	३,९५३,८४२	१,९८४,०३१	१,०१९,८६०
७	प्रयो गशाळा, व्हॅटरनरी व दुग्धशाळा सामुग्री	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८	इतर यंत्रसामुग्री (डिझेल टाकी)	७६,५३९	-	-	७६,५३९	७२,७१२	-	-	७२,७१२	३,८२७	३,८२७
९	वाहने	६,१७१,१४४	-	-	६,१७१,१४४	५,१२३,८३४	२८६,०३३	-	५,४०९,८६७	७६१,२७७	१,०४७,३१०
१०	ट्रॅक्टर अवजारे व सुटे भाग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
११										(२)	
	एकूण	८९,१२५,१३०	१,४७५,१५५	६६,३९४	९०,५३३,८९१	४०,५४९,१३०	१,६७४,२९०	३८,५३१	४२,२५१,७७१	४८,२८२,११८	४८,५७६,०००
	मागील वर्षी एकूण	८८,५७२,९२५	५९७,७४५	४५,५४०	८९,१२५,१३०	३९,२७६,९०४	१,३०७,०७२	३४,८४६	४०,५४९,१३०	४८,५७६,०००	४०,५४९,१३०
अधिक : वादग्रस्त मत्तावरील घसारा टिप क्र. ७/१५/२०१५ "ह" पहावी.							५४,९०६				
							एकूण घसारा	१,७२९,१९६			

टिपा:-

अ) स्थिर मत्ता ही एकूण किंमत मधून एकूण संचित घसारा वजा जाता निव्वळ दर्शवित आहे. किंमतीमध्ये खरेदी किंमत व ज्या उद्देशाकरीता वापरावयाची आहे, त्या चालू स्थितीत आणणेसाठी केलेला सर्व प्रत्यक्ष खर्च तसेच त्यासंबंधी जकात आणि ना परतावा कर याचा समावेश आहे. चालू आर्थिक वर्षात स्थिरमत्तेचे पुर्नमूल्यांकन केलेले नाही.

ब) स्थिर मत्तेच्या अनुसूचीत जमिनी व बिगर शेतकी जमिनीवरील इमारती रूपये ३४,१४,१४८/- आणि इतर मत्तां रूपये १,१२,०६९/- (एकूण रूपये ३५,२६,२१७/-) समावेश नाही कारण त्याची मालकी हक्का विषयीचे हक्क आणि व्यवहार पूर्ण झालेले नाहीत. सदरील मत्ता महामंडळाच्या ताब्यात असून ती वापरात आहे.

तथापि नफा-तोटा पत्रकामध्ये दर्शविलेला रु. ५४,९०६/- घसारा हा वर नमूद केलेल्या मत्तांवर आकारलेला आहे. संचित घसारा हा चालू दायित्व या शिर्षकाखाली दाखविलेला आहे. रूपये ३५,२६,२१७/- किंमती बाबतचा निर्णय व्हावयाचा असून त्यापोटी दिलेला एकूण अग्रिम रूपये ३१,९९,५३७/- अद्याप समायोजित व्हावयाचा बाकी आहे. [कृपया अनुसूची ३ अ, ब, क, ड टिप (फ) पहावी].

- क) सदाशिवनगर मळ्यावरील ३४०५ एकर जमिनीचा (त्यावरील पक्क्या व कच्च्या बांधकामासह) भोगवटा मूल्य महाराष्ट्र शासनाने निर्धारित केलेले नाही. तथापि, महाराष्ट्र शासनाच्या आदेशानुसार वरील मळ्याबाबत (सदाशिवनगर) महामंडळाने माजी खंडकऱ्यांना रुपये ७,६३,७९७/- एवढी रक्कम तदर्थ खंड म्हणून अदा केलेली आहे. सदरील रक्कम निवाडयापोटी समायोजित करावयाची असल्याने सदर रक्कम " चालू भांडवली कामे " या शिर्षकाखाली मत्तापोटी अग्रिम म्हणून दाखविलेली आहे. (कृपया अनुसूची क्र. ६ पहावी.)
- ड) सदाशिवनगर मळ्यावरील ३४०५ एकर जमिनीपैकी ६८१ एकर जमीन माजी खंडकऱ्यांना प्रदान केलेली आहे आणि २२ एकर जमिन शासनाने संपादन केलेली आहे.
- इ) इतर १३ मळ्यांच्या (सदाशिवनगर मळा सोडून) ताब्यात असलेल्या जमिनी बाबतची स्थिती खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	तपशील	सदाशिवनगर सोडून एकर	सदाशिवनगर एकर (निवाडा नाही)	एकूण एकर
१	ताब्यात व वापरात असलेली	४०,२०६	८७९	४१,०८५
२	दि. ३१.०३.२०२० पर्यंत शासन निर्णयानुसार खंडकऱ्यांना वाटप झालेले क्षेत्र (टिपणी नं. ह पहा)	२५,०६५	१,८२३	२६,८८८
३	माजी खंडकऱ्यांना देण्यात आलेली	१३,५८०	६८१	१४,२६१
४	संपादित/विक्री/शासनाने कमी केलेली	३,३७७	११	३,३८८
५	सन २०१९-२० मध्ये संपादित झालेले क्षेत्र	३	११	१४
	एकूण :-	८२,२३१	३,४०५	८५,६३६

- फ) जमिनीची किंमत/मूल्य, अध्यादेश इ. या संबंधी शासन आदेश किंवा अंतिम निर्णय झालेला नसल्यामुळे वरील परिच्छेदात दाखविलेली मालमत्ता ही ताळेबंदामध्ये दाखविलेली असली तरी त्यामध्ये बदल होण्याची शक्यता आहे व त्यानुसार त्याचा परिणाम महामंडळाच्या नफा-तोटा पत्रकावर होणार आहे.
- ग) ताळेबंदामध्ये दर्शविलेले जमिनीचे मूल्य हे निरनिराळे अधिकारात संपादित केलेल्या जमिनीचे मूल्य अंतिम निवाडा न झाल्यामुळे निश्चित नसल्याने विचारात न घेता दर्शविलेले आहे.
- ह) महाराष्ट्र शेत जमीन (जमीन धारणेची कमाल मर्यादा) अधिनियम १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र. १७/२००३ अन्वये दुरुस्त करण्यात आला आहे. या दुरुस्तीमुळे ज्या माजी खंडकऱ्यांनी त्यांच्या जमिनी साखर उद्योगास खंडाने दिल्या होत्या आणि ज्या जमिनी यानंतर महामंडळाकडे देण्यात आल्या आहेत अशा खंडकऱ्यांना आता एका कमाल मर्यादेपर्यंत जमिनी परत करणे हे अधिकृत झाले आहे. महाराष्ट्र अधिनियम क्र. १७/२००३ च्या घटनात्मक कायदेशीरपणाबद्दल प्रातिनिधीक कामगार संघटनांनी मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठात याचिका क्रमांक २९७८/२००३ ची दाखल करून हरकत घेतली होती. मे.उच्च न्यायालयाने सदरची याचिका दिनांक २३/०९/२००५ च्या निर्णयाद्वारे रद्द केली. प्रातिनिधीक कामगार संघटनांना मे. उच्च न्यायालयाचा सदरचा निर्णय मान्य न झाल्यामुळे त्यांनी मे. सर्वोच्च न्यायालय, नवी दिल्ली येथे अपिल क्रमांक ४६२/२००६ चे दाखल केले होते. मे. सर्वोच्च न्यायालयाने सदरचे अपिल दिनांक ३० ऑगस्ट २०११ चे निर्णयान्वये रद्द केले आहे.
- वरील निर्णय विचारात घेता माजी खंडकऱ्यांना महामंडळाच्या ताब्यात असलेल्या जमिनी एका कमाल मर्यादेपर्यंत परत करणेचे अधिकृत झाले असून अशा माजी खंडकऱ्यांना जमीन वाटप करण्याच्या हेतूने राज्य सरकारने तेरा मळ्याकरिता वेगवेगळ्या तारखेचे शासन निर्णय काढलेले आहेत. महाराष्ट्र शेत जमीन (जमीन धारणेची कमाल मर्यादा) कायदा कलम २८-१ अअ (३) मधील तरतूदीनुसार शासन जमीन वाटप करित आहे. दिनांक ३१/०३/२०१९ पर्यंत २३८०९ एकर क्षेत्राचे खंडकऱ्यांना प्रत्यक्ष वाटप झाले आहे. तथापि, या प्रक्रियेत प्रत्यक्ष वाटप झालेले जमिनीचे एकूण क्षेत्र हे जमीन वाटपाची प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतरच उपलब्ध होईल. ताळेबंदात दर्शविलेली जमीन किंमत ही खंडकऱ्यांचे जमीन व्यतिरिक्त असल्याने जमिनीत झालेल्या बदलामुळे त्याचा काहीही परिणाम होत नाही.

- ज) कलम अेएस-२८ प्रमाणे वापरण्याजोगी नसलेली मत्ता रु. ३,८२७/- मागील वर्षी रु. ३,८२७/-) आहे.

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)
३१ मार्च २०२० रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची
अनुसूची क्रमांक ५ अ
चालू नसलेली स्थिर मालमत्ता

	३१ मार्च २०२० अखेर	३१ मार्च २०१९ अखेर
	रुपये	रुपये
१. दृश्यं मत्तांवरील वर्षा करीता घसारा आणि तरतूदी	१,६७४,२९०	१,३०७,०७२
२. वाद ग्रस्त मत्तांवरील घसारा (अनुसूची ५ नोट नं. ब) पहा	५४,९०६	५४,९०६
एकुण	१,७२९,१९६	१,३६१,९७८

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)
३१ मार्च २०२० रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची
अनुसूची क्रमांक ६ बाब क्रमांक २-मत्ता (१) (अ) (३)
चालू नसलेली मत्ता - चालू भांडवली कामे

	३१ मार्च २०२० अखेर	३१ मार्च २०१९ अखेर
	रुपये	रुपये
चालू भांडवली कामे	-	-
मालमत्तेपोटी दिलेला अग्रिम	५३,४०,८५४	५३,४०,८५४
एकुण ..	५३,४०,८५४	५३,४०,८५४

टिप:-

मत्ता खरेदी पोटी दिलेला अग्रिम रु. ५३,४०,८५४/- हा तीन वर्षापेक्षा अधिक वर्षापूर्वीचा आहे. प्रमाणभूत तज्ञांकडून सदर जमिनीची किंमत/मुल्य व निवाडा इ. बाबत अंतिम निर्णय झालेला नाही. याचा समावेश खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	तपशिल	रक्कम (रु.)
१	रावळगाव शुगर फार्म लि.	४२६४७१.००
२	बृहन महाराष्ट्र शुगर सिंडीकेट	२०००००.००
३	वालचंदनगर इंडस्ट्रिज लि.	२५७३०६६.००
	एकुण (१ ते ३)	३१९९५३७.००
४	बेलापूर शुगर अॅण्ड अलाईड इंडस्ट्रिज	१३७७५२०.३३
५	माजी खंडकऱ्यांना सदाशिवनगर येथे दिलेली	७६३७९७.००
	एकुण (१ ते ५)	५३४०८५४.३३

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)

३१ मार्च २०२० रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

अनुसूची क्रमांक ७ बाब क्रमांक २ वित्त (२) (अ)

चालू नसलेली गुंतवणूकी

	३१ मार्च २०२० अखेर	३१ मार्च २०१९ अखेर
	रुपये	रुपये
गुंतवणूकी (परिव्यय मूल्यानुसार)		
अ) शासकीय बंद पत्रामधील इतर गुंतवणूकी (नमूद न केलेल्या)		
१) राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे (वेगवेगळ्या दर्शनी किंमतीची प्रमाणपत्रे)	३१,४१७	३१,४१७
ब) व्यावसायिक गुंतवणूकी (नमूद न केलेल्या)		
१) श्री शंकर स.सा.का.लि.सदाशिवनगरचे १,२०० पुर्णपणे भरणा केलेले प्रत्येकी ५०००/- रुपयांचे सममूल्य भाग	६,०००,०००	६,०००,०००
२) गंगापूर स.सा. का.लि. गंगापूरचे ५०० पुर्णपणे भरणा केलेले प्रत्येकी १००० रुपयांचे सममूल्य भाग	५००,०००	५००,०००
३) श्री छत्रपती स.सा.का.लि., भवानीनगरचे १. पूर्णपणे भरणा केलेले प्रत्येकी ३०००/- रुपयांचे सममूल्य भाग	३,०००	३,०००
४) सोमेश्वर स.सा.का.लि. १३३ पूर्णपणे भरणा केलेले प्रत्येकी ५०००/- रुपयांचे सममूल्य भाग	६६५,०००	६६५,०००
५) माळेगाव स.सा.का.लि. १५३७ पूर्णपणे भरणा केलेले प्रत्येकी ५०००/- रुपयांचे सममूल्य भाग	७,६८५,०००	७,६८५,०००
६) कर्मवीर शंकरराव काळे स.सा.का.लि. (कोपरगाव स.सा.का.लि.) १०० पूर्णपणे भरणा केलेले प्रत्येकी ५०००/- रुपयांचे सममूल्य भाग	५००,०००	५००,०००
७) मे. मुळा प्रवरा विद्युत सहकारी सोसायटी लि., श्रीरामपूरचे १७५२ पूर्णपणे भरणा केलेले प्रत्येकी २५/- रु. चे सममूल्य भाग (मागील वर्षी १७५२)	४,२००	४,२००
८) विविध कार्यकारी सोसायटी कळंबचे दोन पूर्णपणे भरणा केलेले प्रत्येकी रु. १०/- चे सममूल्य भाग.	२०	२०
क) इतर		
८.५ टक्के दराशी महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाची ऋणपत्रे (ताळेबंदावर सही करण्याच्या तारखेपर्यंत म. रा. वि.म. कडून ऋणपत्रे मिळालेली नाहीत)	४,८००	४,८००
एकुण ..	१५,३९३,४३७	१५,३९३,४३७
एकंदरीत नमूद न केलेल्या गुंतवणूकी परिव्यय मूल्यानुसार	१५,३९३,४३७	१५,३९३,४३७

टिपा:-

- व्यवस्थापनाचे मते नमूद न केलेल्या गुंतवणुकी या गुंतवणक केलेल्या कंपनीच्या व्यवस्थापनात बदल झाले असले तरी त्या वसूल होणाऱ्या आहेत.
- गुंतवणक केलेल्या गुंतवणूकीतील घट निश्चित करता येत नसल्याने गुंतवणूकीच्या किंमतीमधील घट बाबत तरतूद केलेली नाही.
- गुंतवणुक रक्कम ही प्रत्यक्ष गुंतविलेल्या किंमती इतकी दर्शविली आहे. व्यवस्थापनाच्या मतानुसार गुंतवणुकीचे मूल्यात होणारी घटीची तरतूद ही तात्पुरत्या स्वरूपाची नसेल तरच केली जावी असे आहे.
- मुळा प्रवरा इलेक्ट्रीक सहकारी सोसायटी लि., श्रीरामपूर हि महाराष्ट्र राज्य विद्युत पुरवठा कंपनी लि. ने ताब्यात घेतली आहे. तपशीला अभावी गुंतवणूकीबाबतची नुकसान भरपाई लेख्यामध्ये घेतलेली नाही.
- राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे महामंडळाचे ताब्यात नाहीत. त्यामधील घट बाबतची तरतूद केलेली नाही.
- कोपरगाव स.सा.का.लि. या नावात बदल "कर्मवीर शंकरराव काळे सहकारी साखर कारखाना लि." असा केलेला आहे.

-----*

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)
३१ मार्च २०२० रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची
अनुसूची क्रमांक ८, बाब क्रमांक २ मत्ता (१) (य)
इतर चालू नसलेली मत्ता

	३१ मार्च २०२० अखेर	३१ मार्च २०१९ अखेर
	रुपये	रुपये
भविष्य कालीन महसूली खर्चाचा खर्ची न टाकलेला हिस्सा		
१) उपसा जलसिंचन योजना	५१,६३,३८२	५१,६३,३८२
वजा- शंकास्पद समजलेले	५१,६३,३८२	५१,६३,३८२
एकुण ..	-	-

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)
३१ मार्च २०२० रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची
अनुसूची क्रमांक ९ बाब क्रमांक २ मत्ता (२) (ब)
वस्तुसूची

	३१ मार्च २०२० अखेर	३१ मार्च २०१९ अखेर
	रुपये	रुपये
वस्तुसूची (बाब क्रमांक ४ सोडून व्यवस्थापनाने प्रमाणित व मूल्यनिर्धारित केल्याप्रमाणे)		
१) परिव्यय मूल्यानुसार सामान व सुटे भाग	९३,२९८	३९,७२२
२) परिव्यय मूल्यानुसार रास्त भाव दुकानातील वस्तूंचा साठा		
३) उभी पिके - वृक्षशेती, फलोद्यान परिव्यय मूल्य वजा विक्रीची किंमती	६,६८३,९०१	७,४२६,५५७
एकुण ..	६,७७७,१९९	७,४६६,२७९

टिपा:-

- अ) वस्तुसूचीमध्ये फक्त इंधन व ऑईल असून त्यामुळे त्याचा संख्यात्मक तपशील दाखविणे शक्य होत नाही.
ब) सामान, सुटे भाग, या साठ्यांचे मुल्यांकन हे प्रत्यक्ष किंमत किंवा निव्वळ मिळणारी किंमत यापैकी जी कमी असेल त्याप्रमाणे केले आहे.
क) वृक्ष शेती आणि फलोद्यान यांचे मुल्यांकन हे प्रत्यक्ष मिळणारे आहे.

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)
३१ मार्च २०२० रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची
अनुसूची क्रमांक १०, बाब क्रमांक २ मत्ता (२) (क)
व्यापारी येणे

	३१ मार्च २०२० अखेर		३१ मार्च २०१९ अखेर	
	रुपये		रुपये	
किरकोळ ऋणको (अप्रतिभूत व उचित) समजण्यात आलेले याशिवाय वेगळे म्हटलेले असेल तर)				
१) ६ महिन्यांपेक्षा कमी थकलेल्या अदत्त रकमा		२६,९६४,०९०		१४,८७८,०९८
२) ६ महिन्यांपेक्षा अधिक काळ थकलेल्या अदत्त रकमा				
(अ) उचित समजलेले	४१८,५९०,६७३		४०६,२३६,४८७	
(ब) शं कास्पद समजलेले	१०१,३५६,९७७		१०१,३५६,९७७	
	५१९,९४७,६५०		५०७,५९३,४६४	
वजा : शंकास्पद कर्जासाठी तरतूद	१०१,३५६,९७७		१०१,३५६,९७७	
		४१८,५९०,६७३		४०६,२३६,४८७
एकुण ..		४४५,५५४,७६३		४२१,११४,५८५

टिपा:-

अ) ३१ मार्च, २०२० रोजी ताळेबंदामध्ये शिलकी दाखविलेल्या ऋणको कडून रूजवातपत्रके मिळविलेली नाहीत. सदरची त्याची पडताळणी झालेली नसून मुख्य कार्यालय, मळे व साखर कारखाने यांच्यामधील शिलकी रकमांचे समायोजन झालेले नाही. पडताळणी न झाल्यामुळे त्याचा वित्तीय तक्त्यावरील परिणाम सांगता येऊ शकत नाही. विशेष कारण म्हणजे सदरची बाब ही फार वर्षापासूनची प्रलंबीत आहे.

* किरकोळ ऋणको (शंकास्पद येणे रक्कमा वजा करुन) मध्ये रु. २,६९,६४,०९०/- हे सहा महिन्यापेक्षा कमी आणि रु. २,२०,०२,४६९/- हे सहा महिन्यापेक्षा जास्त व तीन वर्षापेक्षा कमी तसेच रु. ३९,६५,८८,२०४/- हे तीन वर्षापेक्षा जास्त कालावधीचे आहेत. किरकोळ ऋणको मधील तीन वर्षापेक्षा जास्तीचे रकमेमध्ये रु. ११०.९७ लाख (मागील वर्षी रु. १३९.५० लाख) हे तीन वर्षापेक्षा जास्तीचे असूनही वसूली करीता कायदेशीर कार्यवाही केलेली नसून त्याचा समावेश आहे.

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)

३१ मार्च २०२० रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

अनुसूची क्रमांक ११, बाब क्रमांक २ मत्ता २ (ड)

रोख व रोखी समान

३१ मार्च २०२० अखेर		३१ मार्च २०१९ अखेर	
रुपये		रुपये	
रोख व बँकातील शिल्लक हाती असलेली रोख रक्कम/ धनादेश व तिकिटे (हाती असलेल्या धनादेशासह रू. काही नाही)	१७०,४०७		८५,११७
अनुसूचित बँ कामध्ये -			
चालू खात्यामध्ये	९,६५४,०७९		३,०२२,८६८
बचत खात्यामध्ये	२,१६१,३८७		१२,५५६,८०५
ठेव खात्यामध्ये	२४,०४३,१२६		११,९०८,५३३
१. कॅनरा बँक	२४,०४३,१२६		५,८३१,१९१
२. स्टेट बँक ऑफ इंडिया	-		-
३. सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया	-		६,०७७,३४२
अनुसूचित नसलेल्या बँकामधील चालू खाते	चालू वर्षातील कमाल शिल्लक	-	चालू वर्षातील कमाल शिल्लक
मार्गस्थ वित्त प्रेषण	-		-
एकुण ..	३६,०२८,९९९		२७,५७३,३२३

-----*

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)
३१ मार्च २०२० रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची
अनुसूची क्रमांक १२, बाब क्रमांक २ मत्ता (२) (इ)
अल्प मुदतीची कर्जे व आगाऊ रकमा

	३१ मार्च २०२० अखेर		३१ मार्च २०१९ अखेर	
	रुपये		रुपये	
कर्जे व आगाऊ रकमा (अप्रतिभूत व उचित समजण्यात आलेले याशिवाय वेगळे)				
१) रोखीत वा वस्तुरुपात वसूली योग्य असलेल्या किंवा मिळणाऱ्या किंमतीच्या आगाऊ रकमा				
अ) उचित समजलेले प्रतिभूत	-	८,०३०,०००		८,०३०,०००
ब) उचित न समजलेले अप्रतिभूत	२०,३५६,५५४		२१,१२१,६८५	
क) शंकास्पद समजलेले	५९६,३८३		५९६,३८३	
	२०,९५२,९३७		२१,७१८,०६८	
वजा- शंकास्पद आगाऊ रकमांसाठी	५९६,३८३		५९६,३८३	
२) सभासदांची कपात केलेली बिनपरतीची ठेव, मुदत ठेव		२०,३५६,५५४		२१,१२१,६८५
अ) गंगापूर स.सा.का.लि. गंगापूर	२,७७८,७६९		२,७७८,७६९	
ब) शंकर स.सा.का. लि. सदाशिवनगर	१,६१९,८४६		१,६१९,८४६	
क) माळे गांव स.सा.का.लि.	१०,८२३		१०,८२३	
ड) सोमेश्वर स.सा.का.लि.	२,६१७		२,६१७	
इ) श्री छत्रपती स.सा.का.लि.	२१५,८९४		२१५,८९४	
इ) कर्मवीर शंकरराव काळे स.सा.का.लि. (कोपरगाव स.सा.का.लि.)	२०८,५२०		२०८,५२०	
		४,८३६,४६९		४,८३६,४६९
३) किरकोळ ठेवी (सुरक्षा ठेव)		२४,१४९,२८३		२४,१९१,८२३
एकुण		५७,३७२,३०६		५८,१७९,९७७
* कर्ज व आगाऊ रकमांमध्ये खालील बाबींचा समावेश आहे. (शंकास्पद येणी सोडून)				
संचालकाकडून येणे		-		-
कमाल येणे रक्कम		-		-
अधिकाऱ्यांकडून येणे		-		-
कमाल येणे रक्कम		-		-

टिपा:-

अ) बिन परतीची ठेव म्हणजे सहकारी साखर कारखान्यांनी ऊस विक्री निधीतून त्यांचे उपविधी व नियमावलीनुसार कपात केलेली रक्कम त्यांनी त्यांचेकडे ठेवून घेतली असून सभासदत्व रद्द केलेनंतर मिळणारी आहे.

- ब) व्यवस्थापनाचे मते न्यायालयाने कंत्राटदाराच्या बाजूने हुकूमनामा (मे २००४) केला. त्यास स्थगिती देण्याकरिता रक्कम रुपये ८०.३० लाख न्यायालयात भरणा केली असून त्याची वसूली रोख किंवा वस्तुरूपात होईल म्हणून ती प्रतिभूत आहे असे विचारांत घेऊन "चालू मत्ता, कर्जे आणि आगाऊ रकमा - उचित समजलेले प्रतिभूत" या शिर्षकाखाली दाखविले आहेत. सन्माननीय न्यायालयात रक्कम रु.८०.३० लाख काढून घेणेबाबत सध्या सिव्हील एम.ए./२०२१ मध्ये Execution प्रोसिडिंग / स्पेशल दरखास्त नं. १९३/२००३ दि.१३/०८/२०२१ रोजी दाखल केले आहे.
- क) दि. ३१/०३/२०२० रोजीचे ताळेबंदात दिसत असलेल्या पार्टी (येणी) आणि इतर यांचे येणे नांवे शिल्लकी रकमांबाबत रुजूवातपत्रके मिळविलेली नाहीत. सदरची येणे शिल्लकीची पडताळणी झालेली नसून मुख्य कार्यालय, मळे व साखर कारखाने यांचेमधील येणे शिल्लकी रकमांचे समायोजन झालेले नाही. पडताळणी न झाल्यामुळे त्याचा वित्तीय तक्त्यांवरील परिणाम सांगता येऊ शकत नाही. विशेष कारण म्हणजे सदरची बाब ही फार वर्षांपासूनची आहे.
- ड) कर्जे व आगाऊ रकमा मध्ये एक वर्षापेक्षा कमी रक्कम रु. १,२३,९०६/-, एक वर्षापेक्षा जास्त असलेली आणि तीन वर्षापेक्षा कमी रक्कम रु. २,२८,६६,९१०/- आणि तीन वर्षापेक्षा अधिक काळ असलेली रक्कम रु. ३,४३,८१,४९०/- यांचा समावेश आहे.
- इ) अप्रतिभूत व उचित समजलेले रक्कमेमध्ये बेलापूर शुगर अँड अलाईड इंडस्ट्रिज लि. च्या मत्तांचा समावेश असून मत्तांचे मुल्य वादग्रस्त आहेत. बेलापूर शुगर अँड अलाईड इंडस्ट्रिज यांनी मत्तांचे मुल्य रु.२७,७२,७३४.५० (महामंडळाने द्यावयाची रक्कम) केले आहे. तर महामंडळाने त्यांचे मुल्य रु.१३,७७,५२०.३३ केले असून हि बाब वादग्रस्त आहे. महामंडळाने रक्कम रु. १३,७७,५२०.०० हि मत्तापोटी दिलेल्या अग्रिममध्ये (अनुसूची क्रमांक ६ चालू भांडवली कामे रक्कम रु. ५३,४०,८५४/- मध्ये समाविष्ट) आणि रु.१३,९५,२१३.६७ हि अल्प मुदतीची कर्जे व अग्रिम (अनुसूची क्रमांक १२ (ब)) अप्रतिभूत उचित) मध्ये दाखविलेली आहेत.
- फ) मे. सदस्य औद्योगिक न्यायालय, अहमदनगर यांचेकडील अर्ज (पीजीए) क्र. ५६०/२०११, ५६१/२०११, ५६२/२०११, ५६३/२०११, ५६४/२०११ यामध्ये दि. ०५/०२/२०१८ रोजी दिलेल्या निर्णय व आदेशा विरुद्ध महामंडळाने सेवाउपदान प्रदान कायदा,१९७२ कलम ७(७) आणि नियम १८ अन्वये अपिल दाखल केलेले आहे. तसेच न्यायालयाच्या आदेशानुसार रक्कम रु. २,२६,९८,५००/- मे. औद्योगिक न्यायालय, अहमदनगर यांचेकडे जमा केलेले आहे सदर रकम इतर ठेवीमध्ये (सुरक्षा ठेव) दर्शविली आहे.
- ग) "कोपरगांव सहकारी साखर कारखाना लि." या नावात बदल "कर्मवीर शंकरराव काळे सहकारी साखर कारखाना लि." असा केलेला आहे.

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)
३१ मार्च २०२० रोजी असल्याप्रमाणे ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची
अनुसूची क्रमांक १३, बाब क्रमांक २ मत्ता (२) (फ)
इतर चालू मत्ता

	३१ मार्च २०२० अखेर	३१ मार्च २०१९ अखेर
	रुपये	रुपये
महामंडळाची अनिवार्य संपादित झालेल्या जमिनीची येणे रक्कम	३१,९५५,३०८	-
एकुण	३१,९५५,३०८	-

टिपा:-

- १) सदाशिवनगर मळ्यांवरील (३४०५ एकर) क्षेत्राबाबत निवाडा झालेल्या नसल्यामुळे या जमीनीचे मुल्य काढता येत नाही. (अनुसूची क्र.५ टिप "ड" व "इ" पहावी)
- २) यापैकी सन २०१८-१९ आणि २०१९-२० वर्षात ११५५७ चौ.मी. जमीनीचे क्षेत्र राष्ट्रिय महामार्ग नं.९६५ करीता शासनाचे प्राधिकृत विभागाने संपादित केले आहे. त्याची रक्कम रु. ९५,२५,६४२/- आणि रु.२,२४,२९,६६६/- सन २०२०-२१ मध्ये प्राप्त झाली आहे. सदाशिवनगर मळ्यांवरील (३४०५ एकर) क्षेत्राबाबत निवाडा झालेल्या नसल्यामुळे या जमीनीचे मुल्य काढता येत नाही. (अनुसूची क्र.५ टिप "ड" व "इ" पहावी)

संपादित झालेल्या जमीनीची नुकसान भरपाई सन २०२०-२१ मध्ये मिळाली असून त्याचा तपशिल -

अ. क्र.	तपशिल	क्षेत्र चौ.मी.	रक्कम	नजराना	जमीनीची किंमत	निव्वळ मिळावयाची रक्कम
१	सदाशिवनगर मळा					
	सन २०१८-१९ मध्ये राष्ट्रिय महामार्ग नं. ९६५ करीता संपादित आणि सन २०-२१ मध्ये रक्कम प्राप्त झाली.	३३३३.००	१,०५,८४,०४७.००	१०,५८,४०५.००	०	९५,२५,६४२.००
	सन २०१९-२० मध्ये राष्ट्रिय महामार्ग नं. ९६५ करीता संपादित आणि सन २०२१ मध्ये रक्कम प्राप्त झाली.	८२४४.००	२,४६,९३,६८२.००	२२,६४,०१६.००	०	२,२४,२९,६६६.००
	एकुण	११५५७.००	३,५२,७७,७२९.००	३३,२२,४२१.००	०	३,१९,५५,३०८.००

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)

३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या वर्षाचे नफा-तोटा लेख्यांचा भाग असलेली अनुसूची

अनुसूची क्रमांक १४ बाब क्रमांक १

कंपनीने केलेल्या व्यवहारातून मिळालेल्या उत्पन्नाची माहिती

	२०१९-२०२०	२०१८-२०१९
	रुपये	रुपये
व्यवहारातून मिळालेले उत्पन्न		
अ. संयुक्त शेती	२९१,६७०,९२९	२३१,६६६,५२८
ब. वृक्षशेती फळे	२,२५६,७४३	१,१६६,२८०
एकुण	२९३,९२७,६७२	२३२,८३२,८०८

टिपा:-

अ) संयुक्त शेती कार्यक्रमापासून मिळणारे उत्पन्न हे करारानुसार आणि उपर्जित तत्वानुसार लेख्यांमध्ये दाखविले आहे. मागील वर्ष २०१८-२०१९ शी तुलना करता सन २०१९-२०२० मध्ये महामंडळाने नव्याने संयुक्त शेती मळयावर राबविल्याने तसेच संयुक्त शेतीधारकासोबत झालेल्या जून्या करारानुसार १०% वाढ झालेली असल्याने संयुक्त शेती पासून मिळणारे उत्पन्नात रू. ६००.०४ लाखांने वाढ झालेली आहे.

ब) सन २०१९-२०२० मध्ये वृक्ष शेती आणि फलोद्यान पासून मिळणारे उत्पन्नात मागील वर्ष म्हणजेच २०१८-२०१९ शी तुलना करता रू. १०.९० लाखांने वाढ झालेली आहे.

-----*

अनुसूची क्रमांक १५

३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या वर्षाचे नफा-तोटा लेख्यांचा भाग असलेली अनुसूची

अनुसूची क्रमांक १५ बाब क्रमांक २

इतर उत्पन्न बाबतची माहिती

	२०१९-२०२०	२०१८-२०१९
	रुपये	रुपये
इतर उत्पन्न-		
१. मिळालेले व्याज (एकुण)		
१.१. चालू गुंतवणूकीवरील व्याज (वजा केलेला कर रू. ३,३०,१०५/- मागील वर्षी रू.७,३६,०११/-)	४,२४१,९४४	७,२६९,२१५
२. इतर व्याज	५,५४८,५०८	१,९२२,६८७
३. संपादित जमिनीपासून उत्पन्न	५७,९२०,४२९	-
४. विकलेल्या मत्तावरील नफा	१७,५७९	३२,८८२
५. जागा वापरमूल्ये	२३,१५४,८१८	२५,१६४,६५१
६. संकीर्ण उत्पन्न	१०,१५०,८८५	७,३०४,७६१
एकुण	१०१,०३४,१६३	४१,६९४,१९६

टिपा:-

अ) इतर उत्पन्न

* घरभाडे पासूनचे उत्पन्न.

घरभाडे पासूनचे उत्पन्न हे वापरमूल्य करारानुसार आणि उपर्जित तत्वानुसार दर्शविलेले आहे.

* व्याजापासूनचे उत्पन्न.

गुंतवणूकीवरील व्याज आणि इतर व्याजापासून मिळणारे उत्पन्न हे संबंधीत लागू असलेल्या दरानुसार उपर्जित तत्वानुसार दर्शविलेले आहे.

* विलंबाने आलेल्या ऊस रक्कमेवरील व्याजापासून मिळणारे उत्पन्न.

सन्माननीय न्यायालय आदेश (स्पेशल दिवाणी दावा नं. ४७/२००६) नुसार विलंब झालेल्या ऊस रक्कमेवरील व्याजापासून मिळणारे उत्पन्नाची वसुलीची सन २०१९-२०२० तरतुद केलेली नाही. कारण मागील वर्षाच्या रक्कमा मिळालेल्या नाहीत. बेलापूर शुगर अॅण्ड अलाईड इंडस्ट्रीज लि. यांचे विरुद्ध महामंडळाने मा. दिवाणी न्यायाधिश (वरीष्ठ स्तर), श्रीरामपूर यांचेकडे स्पेशल दिवाणी दावा नं. २००६ चा ४७ दाखल केला होता. मा. दिवाणी न्यायाधिश वरीष्ठ स्तर यांनी महामंडळाचे बाजूने अंशतः हुकूमनामा दिला आहे. सदरील हुकूमनामास अनुसरून महामंडळाने दरखास्त म्हणजेच हुकूमनामा कार्यवाही अर्ज नं. ०३/२०१२ मा. दिवाणी न्यायाधिश वरीष्ठ स्तर, श्रीरामपूर यांचेकडे केले आहे. महामंडळाने कार्यवाही अर्जात १८ टक्के प्र.व. प्रमाणे चक्रवाढ व्याजाची हक्काची मागणी केली आहे.

संपादित जमीनीचे उत्पन्न

तपशिल	रक्कम रुपये
चालू वर्षात चांगदेवनगर मळ्यावरील जमीनीचे ग्रामपंचायत, चितळी करीता सक्तीचे संपादनापासून रक्कम रु. ७,२०,०००/- प्राप्त झाली. ३ एकर जमीनीचे मूल्य रक्कम रु. १०,०५६/-कमी केली आणि उर्वरित शिल्लक रक्कम रु. ७,०९,९४४/- "संपादित जमीनीपासूनचे उत्पन्न" म्हणून दाखविले आहे.	७,०९,९४४.००
सदाशिवनगर मळ्याचे क्षेत्र (३४०५ एकर) चे मुल्याबाबत अंतिम निवाडा झालेला नाही. (कृपया अनुसूची क्र.५ टिप "ड" व "इ" पहावी) यापैकी चालू वर्षात ६.२० एकर (९,२७,१९४ चौ.मी.) जमीन राष्ट्रिय महामार्ग नं.९६५ करीता शासनाचे प्राधिकृत विभागाने संपादित केली. त्यापासून काही रक्कम रु. ५,७२,१०,४८५.०० मिळाली असून "संपादित जमीनीपासूनचे उत्पन्न" म्हणून दाखविले आहे.	५,७२,१०,४८५.००
एकूण	५,७९,२०,४२९.००

संकीर्ण उत्पन्न रु. १,०१,५०,८८५/- मध्ये खालीलप्रमाणे समावेश आहे :-

अ.क्र.	तपशिल	२०१९-२०२० (रुपये)
१	निविदा फॉर्म विक्री	४,००,८५०.००
२	माहिती अधिकार	१,३६९.००
३	व्याज, दंड/नियमभंग/नुकसान/वसूली	३४,३३०.००
४	संयुक्त शेतीची जप्त सुरक्षा ठेव	५९,१७,०३५.००
५	उभे पिक विक्री करुन अतिक्रमणातील वसूली	७७,८९४.००
६	पाईप लाईन आणि प्लॉट रस्ते/ना हरकत प्रमाणपत्र	२७,५९,५८०.००
७	इतर	६,७९,०२७.००
८	पाणी आकार	२०,३००.००
९	कंपोष्ट खत/मुरुम विक्री	१,२४,५००.००
१०	चराई/ गवत विक्री/सायफन आकार	१,३६,०००.००
	एकूण..	१,०१,५०,८८५.००

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)

३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या वर्षाचे नफा-तोटा लेख्यांचा भाग असलेली अनुसूची

अनुसूची क्रमांक १६ बाब क्रमांक ३

साठ्यातील वाढ / (घट)

	२०१९-२०२०		२०१८-२०१९	
	रुपये		रुपये	
साठ्यातील वाढ/(घट)				
सुरुवातीचा साठा				
अ) वृक्षशेती (परिव्यय मूल्यानुसार)	७,४२६,५५७		११,१६१,५८३	
		७,४२६,५५७		११,१६१,५८३
वर्षा अ खेरीचा साठा				
अ) वृक्षशेती (परिव्यय मूल्यानुसार)	६,६८३,९०१		७,४२६,५५७	
		६,६८३,९०१		७,४२६,५५७
साठ्यातील वाढ/(घट)		(७४२,६५६)		(३,७३५,०२६)

टिप:-

अ) चालू वर्ष २०१९-२०२० मध्ये वृक्षशेती, फलोद्यान यांचे मूल्यांकन हे प्रत्यक्ष मिळणाऱ्या रकमेवर आधारित आहे.

-----*-----

अनुसूची क्रमांक १७

३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या वर्षाचे नफा-तोटा लेख्यांचा भाग असलेली अनुसूची

अनुसूची क्रमांक १७ बाब क्रमांक ४

कर्मचारी कल्याण खर्च

	२०१९-२०२०		२०१८-२०१९	
	रुपये		रुपये	
१) कर्मचाऱ्यांना दिलेले व तरतूद केलेले-				
१) वेतन व मजुरी	५०,७४८,६५७		५१,९३३,३०१	
२) सानुग्रह अनुदान	१,४०५,६४५		७५७,५७६	
३) भविष्य निर्वाह निधी आणि इतर निर्धीना अंशदान	२,६०९,३४७		३,२७४,७९५	
४) कर्मचारी वर्गाचे कल्याण (व्यवस्थापकीय संचालक रु. ५,४९१/- यांचेसह) (मागील वर्षी रु ३०,५८८/-)	४६७,८७१		९८२,६२९	
५) सेवा उपदान	३,९४१,५८६		२,७८०,६७६	
		५९,१७३,१०६		५९,७२८,९७७
२) संचालकांचे परिश्रमिक आणि खर्च				
अ) व्यवस्थापकीय संचालक यांचे वेतन व भत्ते	२,३९८,२००		२,११२,९४५	
ब) निवृत्ती वेतन व रजा वेतन यांना अंशदान	-		१६७,९७२	
		२,३९८,२००		२,२८०,९१७
एकुण		६१,५७१,३०६		६२,००९,८९४

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)

३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या वर्षाचे नफा-तोटा लेख्यांचा भाग असलेली अनुसूची

अनुसूची क्रमांक १८, बाब क्रमांक ४

इतर खर्च

	२०१९-२०२०		२०१८-२०१९	
	रुपये (Rupees)		रुपये (Rupees)	
अ) व्यवस्थापन विषयक				
व इतर खर्च -				
१) दुरुस्ती व निगा				
अ) कृषि-यंत्रसामुग्री	-		२१,७७०	
ब) इमारत	५१,८६५		२१७,३९३	
क) इतर	३८७,५२८		६१५,६५३	
		४३९,३९३		८५४,८१६
२) आस्थापना खर्च -				
अ) टपाल, लेखनसामग्री व दूरध्वनी खर्च	३७६,५५२		३९९,७६०	
ब) प्रवास खर्च (व्यवस्थापकीय संचालक रु. ६९,२०७/- यांचेसह)	१,२७१,७९५		१,१८६,१८९	
(मागील वर्षी रु १,०९,९४९/-)				
ब) लेखापरीक्षकांची फी व वरकड खर्च				
१) लेखापरिक्षण फी	७५,०००		७५,०००	
२) सामान सेवा कर			८०३,१४४	
क) इतर				
१) विमा	१०२,३५०		१२७,२४०	
२) माल काढणे व पाठविणे खर्च	२५०		२,०५०	
३) भाडे	२०५,५३५		२१०,३३५	
४) पट्टी व कर	२,५४५,२७७		१,७६६,०१५	
५) कायदे व सल्लाविषय क खर्च	२,१८४,०७७		१,५७८,१६३	
६) वापरलेले सामान व सुटे भाग	९०९,११२		२००,७८६	
७) वीज व इंधन	१,८५३,९१२		१,७९४,१४४	
८) संकीर्ण खर्च	१०,२०५,९०१		२,५२३,२८५	
		१९,७२९,७६१		१०,६६६,१११
ड) विकलेल्या मत्तावरील तोटा		१६०		-
य) दिलेले व देय असलेले व्याज		८८३,५१२		११,८६७,६९९
१) शासकीय कर्जावर	-		१०,९८४,१८७	
२) शासनाच्या जमिनीच्या मूल्यावर	३९५,५४६		३९५,५४६	
३) इतर	४८७,९६६		४८७,९६६	
एकुण		२१,०५२,८२६		२३,३८८,६२६

टिपा:-

- अ) महामंडळाने सन १९६३-६४ पासून ते २०१२-१३ पर्यंत पगार, व्यवस्थापन आणि दैनंदिन खर्चाकरीता अल्प मुदतीची कर्जे रक्कम रुपये १२८.८५ कोटी महाराष्ट्र शासनाकडून परतफेड करणेचे अटीवर घेतली होती. चालू वर्षात शिल्लक कर्जाची रक्कम रु. २१.६१ कोटी महाराष्ट्र शासनास परतफेड केली आहे. अशाप्रकारे कर्जाची एकूण रक्कम रुपये १२८.८५ कोटीची महाराष्ट्र शासनास परतफेड केली आहे. त्यामुळे चालू वर्षात कर्जावरील व्याज निरंक आहे.
- ब) महाराष्ट्र शासनाने महसूल व वन विभागाचे पत्र आयसीएच-१३८१/३२१४८/२१८/ज-७ दि. १४/०८/१९८२ - नुसार शासनाला देय असलेली जमिनीच्या मूल्याची रक्कम रु.६०,८५,३२२.४७/- यावर ६.५ टक्के प्रती वर्षी दराने व्याजाची रक्कम रु. ३,९५,५४६.०० ची तरतूद केलेली आहे.
- क) एकूण इतर व्याज यामध्ये बेलापूर शुगर अॅण्ड अलाईड लि. यांना देय व्याज रुपये ४,८७,९६६/- चा समावेश आहे. सन १९६५-१९६६ ते २००३-२००४ या कालावधीतील देय भाड्यांवर १५ टक्के दराने चक्रवाढ व्याजासह आणि २००३-२००४ पासून १२% दराने सरळ व्याज मिळणेबाबत स्पेशल दिवाणी दावा नं. ५१/२००४ चा दावा बेलापूर शुगर अॅण्ड अलाईड इंडस्ट्रीज लि. यांनी महामंडळाविरुद्ध सन्माननीय दिवाणी न्यायालय (अहमदनगर जिल्हा) यांचेकडे निवाडा करणेबाबत दाखल केला होता. सन्माननीय दिवाणी न्यायालयाचे आदेशानुसार व्याजाची तरतूद केली आहे.
- ड) किरकोळ खर्च रु. १,०२,०५,९०१.०८/- मध्ये खालील समावेश आहे.

अ.क्र.	तपशिल	रक्कम (रु.)
१	रेव्ह्यू/कोर्ट फी/इतर न्यायालय खर्च/स्टॅप्स/रबर स्टॅप्स	५५,६६६.००
२	झेअॅक्स/टायपिंग चार्जेस/फॅक्स/कार्टेज भरणे/ इंटरनेट चार्जेस/ /भ.नि.चार्जेस / व्यवसाय कर/कॉम्प्यूटर खर्च/ इतर	५,३७,८२९.४८
३	फोटो / व्हिडीओ चार्जेस	७१,६१०.००
४	जनरल सामान	६८,८०९.२५
५	पुजा खर्च आणि इतर कार्यालयीन खर्च	१,३५,७८४.००
६	७/१२ उतारा/नकाशा/मुल्यांकन	४,२०,७३४.००
७	नकाशा खर्च	१०,१९९.००
८	खोल्यांचे पाणी व्यवस्थापन	३०,९९०.००
९	जाहीरात	७,३४,०४९.००
१०	अतिथीगृह खर्च	१,८१,०६९.००
११	वस्तू व सेवा कर २ % टिडीएस	४,८३,४३४.५१
१२	अनाधिकृत पिके काढणे / भाडोत्री ट्रक्टर/जेसीबी	३६,३३७.००
१३	बँक चार्जेस	४५२८३.८४
१४	अतिथ्य / बैठक खर्च	२,३४,७५४.००
१५	सुरक्षा परिक्षण फी आणि नोंदणी खर्च	३५०००.००
१६	इमारत बांधकाम परिक्षण फी	३,६३,६१५.००
१७	भाडोत्री जीप	६७,०५०.००
१८	तयार करणे बसविणे खर्च (मळ्यावरील नाव आणि ब्लॉकनिहाय व सर्व्हे नंबरचे जमीनीचे बोर्ड, सिमेंट पोल इ.)	१३,०९,१०५.००
१९	पी एफ ट्रस्ट लेखापरिक्षण फी/ आयकर सल्ला/ आरओसी फायलींग फी	११,०००.००
२०	संपादित जमीनीचा नजराना	५३,७०,५८२.००
२१	परवाना व नूतनीकरण	३०००.००
	एकूण	१,०२,०५,९०१.०८

-----*

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)

३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या वर्षाचे नफा-तोटा लेख्यांचा भाग असलेली अनुसूची

अनुसूची क्रमांक १९

मागील वर्षाचे संबंधित विनियोजने.

लेख्यांचे शिर्षक	२०१९-२०२०		२०१८-२०१९	
	नांवे	जमा	नांवे	जमा
	रुपये		रुपये	
१. सेवा उपदान	३,४३४,९७५	६५,०४५	७,२४८	-
२. सकीर्ण खर्च	२,६१४,४५९	९२,३३३	२००,४७८	४०,१६०
३. संकीर्ण उत्पन्न, व्याज	७६१,७६६	६२७,७५८	३१२,७५५	१,२५६,५५८
४. वेतन व मंजूरी	१,५०६,५०३	६००,२०५	१,०४५,६०४	-
५. सानुग्रह अनुदान			-	-
६. इतर/पट्टी व कर	२,९३९,८३०	५७४,८२१	१६५,३०८	१४,९४८
७. जल सिंचन-वीज		२९५	१५३,७३८	-
८. संयुक्त शेती उत्पन्न	३,४५०,०७०	१२,१३४,६०४	३,३३३,२६६	८,०३९,३७८
९. आय कर			-	-
१०. संपादित जमिनीपासून उत्पन्न	१,०५८,४०५	८२,०६२,५५४	-	-
११. शासन कर्जावरील व्याज	-	५५२,२६६,०११	-	-
एकुण	१५,७६६,००८	६४८,४२३,६२६	५,२१८,३९७	९,३५१,०४४
निव्वळ शिल्लक	जमा रु. ६३,२६,५७,६१८/-		नांवे रु. ४१,३२,६४७/-	

टिपा:-

- मागील वर्षाचे खर्च - उत्पन्न आणि उल्लेखनीय बाबी ज्या ठिकाणी स्वतंत्रपणे दाखविणे उचित आहे त्यानुसार दर्शविलेल्या आहेत.
- सन २०१४-२०१५ मध्ये रावळगाव मळ्यावरील जमीनीचे तळवडे डॅम करीता सक्तीचे संपादन केले आणि त्यापासून रक्कम रु. १,६७,९९,२००/- मिळाली. जमीनीची किंमत रक्कम रुपये ४४,२१८/- वजा करून उर्वरित शिल्लक रक्कम रुपये १,६७,५४,९८२/- हि "मागील वर्षाची समायोजने" मधील संपादित जमीनी पासूनचे उत्पन्न असे दाखविले आहे.
- सदाशिवनगर मळ्यावरील (३४०५ एकर) क्षेत्राबाबत निवाडा झालेला नसल्यामुळे या जमीनीचे मुल्य काढता येत नाही. (कृपया अनुसूची क्र.५ टिप "ड" व "इ" पहावी) यापैकी ११ एकर जमीनीचे सन २०००-२००१ पूर्वी शासनाचे प्राधिकृत विभागाने संपादित केली होती आणि त्याची रक्कम रु. १,८८,९५२.२५ प्राप्त झाली होती. सन २०१८-२०१९ मध्ये राष्ट्रीय महामार्ग नं.९६५ करीता शासनाचे प्राधिकृत विभागाने संपादित केली होती. त्यापासून रक्कम रुपये ६,५१,१८,६२०/- मिळाली होती. सदर रक्कम "मागील वर्षाची समायोजने" मध्ये दर्शविली आहे.

संपादित जमीनीचा तपशिल

तपशिल	क्षेत्र / एकर	रक्कम	नजराना	जमीनीचे कमी केलेले मुल्य	निव्वळ मिळालेली रक्कम रुपये
सदाशिवनगर	११+४.२०	६,५३,०७,५७२.२५	१०,५८,४०५.००	०.००	६,४२,४९,१६७.२५
रावळगाव	८२.०४	१,६७,९९,२००.००	०.००	४४,२१८.००	१,६७,५४,९८२.००
एकूण	९७.२४	८,२१,०६,७७२.२५	१०,५८,४०५.००	४४,२१८.००	८,१०,०४,१६९.२५

- शासन कर्ज रक्कम रु. १२८.८५ कोटीपैकी ७५.५५ कोटी कर्जावरील शासनाचे कर्जाचे मूळ शासन निर्णयानुसार व्याजाची आकारणी हि ७.५०% ते २१.२५% प्रतिवर्ष (दंडणीय व्याजासह) शासनाने केली होती. त्यानुसार व्याजाची एकूण देय झालेली रक्कम रु. १३४.३२ कोटी लेखे पुस्तकात नोंद झालेली होती. तथापि

शासनाने शासन निर्णय क्र.महसूल व वन विभाग-एमएसएफसी-२०१७/पीके १११/ल७ दि.१/०२/२०२२ अन्वये ७५.५५ कोटीचे कर्जावरील ७.५०% ते २१.२५% व्याज दरा ऐवजी सुधारीत व्याजदर ७.५०% केला. त्यानुसार सन २०१९-२० मध्ये महामंडळाने आवश्यक त्या नोंदी लेखे पुस्तकात विचारात घेतलेले आहेत. त्यामुळे एकूण व्याजात रक्कम रु. ५५,२२,६६,०११.४० ने कमी झालेला आहे. तपशिल खालीलप्रमाणे-

तपशिल	रक्कम रुपये
१. शासनाचे १२८.८५ कोटी कर्जावरील मुळ कर्जाचे शासन निर्णयातील व्याज दरानुसार शासनास देय झालेले व्याज	१,३४,३१,७७,२३५.४०
वजा	
शासनाचे १२८.८५ कोटी कर्जावरील दि. १/०२/२०२२ चे शासन निर्णयानुसार सुधारीत दराने शासनास देय झालेले व्याज	७९,०९,११,२२४.००
जादा नोंदी झालेली व्याजाची रक्कम निर्लेखित केली अनुसूची क्रमांक १९ मध्ये	५५,२२,६६,०११.४०

सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालाप्रमाणे
एम.एस.गोडबोले आणि असोसिएट्स,
सनदी लेखापाल यांचे करिता.

कृपया वित्तीय टीपा अनुसूची क्रमांक २० पाहाव्यात.

सही/- (सीए चिन्मय डी. करांडे) सही/- (श्रीमती गौरी ठाकूर) सही/- (श्रीमती रुपाली डंबे - आवले) सही/- (विश्वजीत माने, भा.प्र.से.) सही/- (शेखर गायकवाड, भा.प्र.से.)
सभासद क्र. १५७७०० मुख्य कार्यकारी (वित्त) सचिव/मुख्य कार्यकारी (प्रशासन) व्यवस्थापकीय संचालक संचालक
फर्म नोंदणी नं. १०३२३६ डब्ल्यु/
युडीआयएन - २०१५७७००बीडीडीएनजे४४१५ दिनांक : १५-नोव्हेंबर, २०२२

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)

दिनांक ३१ मार्च २०२० रोजी असलेला ताळेबंद व त्या दिवशी असलेल्या वर्षाचा नफातोटा यांना जोडलेल्या व त्याचा भाग असलेल्या वित्तीय टिपा आणि लेख्यांची महत्वाची धोरणे.

अ) १. लेख्यांची महत्वाची धोरणे.

२. लेख्यांची पध्दत

- लेख्यांचे तत्व प्रमाणकानुसार सर्व बाजूंनी पूर्ण होतील असे आर्थिक तक्ते तयार केलेले आहेत.
- भारतामध्ये सर्वसाधारण मान्य केलेल्या लेख्यांची तत्वे यांस अनुसरून ऐतिहासिक परिव्यय तत्व आणि दीर्घकालीन संस्था चालेल अशा पध्दतीस आणि उपर्जित तत्वास अनुसरून आर्थिक तक्ते तयार केले आहेत. फक्त जिथे की राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रावरील व्याज आणि महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाची ऋणपत्रे रोखीचे तत्वावर लेख्यांमध्ये दर्शविलेली आहेत.

३. घसारा

- दिनांक ०१/०४/१९८७ ला किंवा त्या नंतर संपादीत केलेल्या स्थिर मत्तांवरील घसान्याची तरतूद कंपनी कायदा १९५६ चे अनुसूची १४ अन्वये दर्शविलेल्या दरानुसार सरळ पध्दतीने केलेली आहे.
- दिनांक ०१/०४/१९८७ पूर्वी संपादीत केलेल्या स्थिर मत्तांवरील घसान्याची तरतूद व्यवस्थापनाने ठरविलेल्या अंदाजीत आयुष्याच्या आधारे केलेली आहे.

ब) लेख्यांवरील टिपा :-

स्थिरमत्ता (अनुसूची क्रमांक ४)

शासनाला देय असलेल्या जमिनीच्या मूल्यावरील रक्कमेविषयी स्थिती सारांशपणे खाली दिली आहे. त्यावर प्रती वर्षी ६.५% दराने व्याजाच्या रक्कमेची तरतूद केलेली आहे.

तपशील		रुपये
जमिनीच्या मूल्याची रक्कम (१३ मळ्यां करीता)		४,०८,४६,०३६.४९
अधिक :- आदेशातील ६ (फ) शर्तीनुसार माजी खंडकऱ्यांना अदा भाडे.		१,०१,९६,३३५.००
एकूण जमिनीच्या मूल्यावरील देय रक्कम (१३ मळ्यां करीता)		५,१०,४२,३७१.४९
वजा :-		
१. शासनाच्या वतीने माजी खंडकऱ्यांना (१३ मळ्यां करीता) जमिनीचे भाडे/ तदर्थ खंड म्हणून अदा केले	३,१०,७९,५१०.५३	
२. शासनाला दि.१८.२.८२ ला रक्कम अदा केली आणि १९८८-८९ मध्ये "मत्ता खरेदी करीता किरकोळ ऋणको" यापोटी करीता समायोजित केली	५०,००,०००.००	
३. श्री साईबाबा संस्थान शिर्डी करिता लक्ष्मीवाडी मळ्यावरील संपादन केलेल्या नुकसान भरपाई रक्कमेमधून शासनाने वसूल केलेली रक्कम	८८,७७,५३८.४९	४,४९,५७,०४९.०२
शासनाला द्यावयाची निव्वळ देय रक्कम		६०,८५,३२२.४७

माजी खंडकऱ्यांना देण्यात आलेल्या १३५८० एकर जमिनीची किंमत निश्चित झालेली नसल्याने ती रक्कम वगळता शासनास द्यावयाची निव्वळ रक्कम ही वर तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे दिसून येते.

- ४ हरिगांव मळायावरील सन्माननीय न्यायालय आदेश (स्पेशल दिवाणी दावा नं. ४७/२००६) नुसार विलंब झालेल्या ऊस रकमेवरील व्याजापासून मिळणारे उत्पन्नाची वसुलीची सन २०१९-२०२० तरतुद केलेली नाही. कारण मागील वर्षाच्या रक्कमा मिळालेल्या नाहीत. बेलापूर शुगर अॅण्ड अलाईड इंडस्ट्रीज लि. यांचे विरुद्ध महामंडळाने मा. दिवाणी न्यायाधिश (वरीष्ठ स्तर), श्रीरामपूर यांचेकडे स्पेशल दिवाणी दावा नं. २००६ चा ४७ दाखल केला होता. मा. दिवाणी न्यायाधिश वरीष्ठ स्तर यांनी महामंडळाचे बाजूने अंशतः हुकूमनामा दिला आहे. सदरील हुकूमनामास अनुसरून महामंडळाने दरखास्त म्हणजेच हुकूमनामा कार्यवाही अर्ज नं. ०३/२०१२ मा. दिवाणी न्यायाधिश वरीष्ठ स्तर, श्रीरामपूर यांचेकडे केले आहे. महामंडळाने कार्यवाही अर्जात १८ टक्के प्र.व. प्रमाणे चक्रवाढ व्याजाची हक्काची मागणी केली आहे
- तपशिल खालीलप्रमाणे-

	वर्ष	मुदल अधिक व्याज रुपये	व्याज १८ टक्के प्र.व. प्रमाणे रुपये
१	२०१६-२०१७	२२,९३,०५,४६०/-	४,१२,७४,९८३/-
२	२०१७-२०१८	२२,०५,८०,४४३/-	४,८७,०४,४८०/-
३	२०१८-२०१९	३१,९२,८४,९२३/-	५,७४,७९,२८७/-
४	२०१९-२०२०	३७,६७,५६,२१०/-	६,७८,१६,११८/-
	एकूण		२१,५२,६६,८६८/-

५. आकस्मिक दायित्वे :- दाव्यानुसार देणी आभिस्विकार केलेली नाहीत.

तपशिल	(रुपये लाखात)	
	२०१९-२०२०	२०१८-२०१९
तरतूद न केलेली आकस्मिक दायित्वे		
माजी व्यवस्थापनाकडून इतर आकारासहीत घेतलेल्या मत्ता व मालमत्तेबाबत	२१.४०	२१.४०
खाजगी साखर कारखान्यांना अदत्त म्हणून देणे असलेल्या रक्कमेवरील व्याज	११९.९८	११९.९८
"सी" आणि "डी" टाईप निवासस्थान इमारतीच्या संभाव्य खर्चाच्या वाढीबाबत तरतूद	१.०४	१.०४
तरतूद न केलेली वादग्रस्त दायित्वे :		
मुंबई कामगार कल्याण निधी हिश्यावरील दंडनीय व्याज	३.८४	३.८४
रावळगाव शुगर फार्म	२.४४	२.४४
महामंडळाच्या विरुद्ध असलेल्या दाव्यां बाबतचे मूल्यांकन ज्यांची लेख्यांमध्ये तरतूद केलेली नाही. सोमेश्वर स.सा.का. ली. ४०/२००६	४२१.५९	४२१.५९
वादग्रस्त मत्तांचे अंतिम मूल्यांकन प्रलंबित असल्याने	३.२६	३.२६

दायित्वाची रक्कम निश्चित करता येत नाही म्हणून तरतूद केली नाही.

अ. महामंडळाला माहित नसलेली कायदेशीर दाव्यातून उद्भवणारी देणी.

ब. भविष्य निर्वाह निधी आणि कृषि आयकराच्या विलंबाने अदा केलेल्या रकमेवरील नुकसान भरपाई /व्याज

क. महामंडळाने अगोदरच्या वर्षात महामंडळाचे विविध मळ्यांवरील वेडी बाभूळ खालील जमीन मशागती योग्य करण्याचे उद्देशाने वेडी बाभूळीच्या झाडांची तोड करणेबाबतचा करार केला होता. तथापि, कंत्राटदाराने करारनाम्यामध्ये नमूद केलेल्या शर्ती व अटीची पूर्तता न केल्यामुळे त्या बाबत वाद निर्माण झाला आणि म्हणून महामंडळाने कंत्राटदाराविरुद्ध दिनांक २१/०१/१९९८ रोजी रक्कम रु.७५.८० लाखाचा दावा दाखल केला. कंत्राटदाराने सुध्दा दिनांक १५/०४/१९९८ रोजी महामंडळाविरुद्ध रक्कम रु.११८ लाखाचा केलेला दावा दिवाणी न्यायाधीश वरिष्ठ स्तर, पुणे यांनी फेटाळला आहे.

चालू मत्ता आणि चालू दायित्वे (अनुसूची क्र.८)

६. गंगापूर सहकारी साखर कारखाना लि. ने घेतलेल्या जलसिंचन योजने करीता दिलेली रक्कम रु.५१.६३ लाख (मागील वर्षी रु.५१.६३ लाख) लेख्यामध्ये संकीर्ण खर्च या शिर्षकाखाली (भविष्यकालीन महसूली खर्च) दाखविलेली दिसून येते, ती निर्लेखित केलेली नाही. महामंडळ दरवर्षी जलसिंचन योजनेखाली प्रत्यक्ष भिजणाऱ्या क्षेत्राचा विचार करून रक्कम निर्लेखित करण्याचे धोरण राबवित आहे . तथापि १९९४-१९९५ पासून योजनेनुसार कांहीही क्षेत्र भिजविले गेलेले नाही म्हणून २००८-२००९ या अहवाल वर्षात संपूर्ण रकमेची तरतूद केलेली आहे.

नफा तोटा खाते

७. कर्मचारी वर्गाचे कल्याण या खर्चामध्ये व्यवस्थापकीय संचालक यांना अदा केलेल्या रु. ५,४९१/- (मागील वर्षी रु. ३०,५८८/-) वैद्यकीय बीलाच्या रकमेचा समावेश आहे.

८. लेख्यांचे प्रमाणिकरण एस १८ प्रमाणे आधारस्तंभ व्यवस्थापकीय व्यक्तीचे उत्पन्नाबाबतचे प्रगटीकरण-
आधारस्तंभ व्यवस्थापकीय व्यक्तीचे पगार उत्पन्नाबाबतचा तपशिल

अ.क्र.	नाव	हुद्दा	व्यवहाराचे स्वरूप	(रुपये लाखात)
१	श्री. आर. बी. भागडे, भा.प्र.से.	व्यवस्थापकीय संचालक	पगार	२३.९०
	एकूण			२३.९०

९. सहाय्यक आयुक्त, भविष्य निर्वाह निधी, नाशिक यांनी नुकसान भरपाई रु.१५.३९ लाख आणि रु.१५.५९ लाख अनुक्रमे हरिगांव मळा आणि साकरवाडी (अ) मळा यांची वसूली केली आहे. सहाय्यक आयुक्त, भविष्य निर्वाह निधी, नाशिक यांचे या आदेशाबाबत, महामंडळाने सन्माननीय कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी अपिल न्यायासन न्यायसभा, न्यू दिल्ली यांचे कडे अपिल दाखल केले आहे. न्यायसभेचा याबाबतचा निर्णय होणे बाकी आहे.

१०. वर्षान्वये प्रलंबित कायदेशीर/लवाद प्रकरणे तसेच प्रकरणांचे प्रलंबित कारणांसह आणि सर्व कायदेशीर प्रकरणांवरील खर्चावर प्रत्यक्ष/परिणामकारक देखरेखीची यंत्रणेबाबत विश्लेषण अहवाल.

वर्ष	उच्च न्यायालय	जिल्हा न्यायालय	सिव्हील न्यायालय	रेव्हिन्यू न्यायालय प्राधिकृत	क्रिमिनल न्यायालय	कामगार/ इंडस्ट्रियल न्यायालय	एकूण
	१	२	३	४	५	६	७
२०११	०	०	०१	०	०	०	०१
२०१२	०२	०१	०५	०	०	०	०८
२०१३	०१	०	१४	०१	०	०	१६
२०१४	१०	०	१६	०१	०	०	२७
२०१५	१३	०२	२०	०२	०१	०२	४०
२०१६	०६	०५	१४	०	०१	०६	३२
२०१७	०७	०७	१४	०५	०	०	३३
२०१८	०६	११	१५	०४	०५	११	५२
२०१९	१०	१३	२९	०८	०६	१६	८२
२०२०	०९	०१	१८	१४	१३	५८	११३
	एकूण						४०४

- अ) निरनिराळ्या न्यायालयात असलेली प्रकरणे उदा. विनंती अर्ज, पुनर्विलोकन, सिव्हील केसेस, फौजदारी तक्रारी, प्राधिकृत महसूल न्यायालय आणि योग्यरित्या, वेळेत आणि शिघ्रतेने हाताळत आहेत.

ब) सन्माननीय उच्च न्यायालयाने काही विनंती अर्ज किंवा पुनर्विलोकन करीता सन्माननीय जिल्हा न्यायालयास परत पाठविली. या प्रकरणात विलंब हा न्यायालयीन प्रक्रीयेमुळे होतो आहे.

क) सन २०११ चे पुर्वीची ४२ प्रकरणे हि बहुतांश नोटीस बजावणे, अपिलास आणि सिव्हील सुट्स हस्तांतरण या न्यायालयीन प्रक्रीयेमुळे विलंब होत आहे.

ड) वकीलांचे व्यावसायिक मानधन बहुतांश महाराष्ट्र बार कौन्सिल आणि गोवा २०११ चे अनुसूचीतील दरापेक्षा कमी दिले जात आहे.

इतर टिपा :-

१. चालू वर्षात कृषि विषय मशागतीसाठी मोठ्या प्रमाणात खरेदी केलेली नाही. म्हणून महामंडळाने अत्यंत लहान, लहान-मध्यम उपक्रम कायदा २००६ अन्वये वर्गवारी केली नाही अथवा त्याचे प्रकटीकरणही केले नाही.

१. व्यावसायिक धोरणात्मक विचाराने ताळेबंद तयार झाल्यानंतर घडलेल्या घटनांचाही लेखे अंतिम करताना विचार केलेला आहे. ज्या बाबतीत टिपणी व्यतिरिक्त नमूद केलेल्या नाहीत अशा बाबतीत हेच तत्व स्विकारलेले आहे.

२. मागील वर्षाच्या रकमांची आवश्यक असेल तेथे फेर जुळवणी केलेली आहे.

सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालाप्रमाणे
एम.एस.गोडबोले आणि असोसिएट्स,
सनदी लेखापाल यांचे करिता.

अनुसूची क्रमांक १ ते २० वर सहया.

सही/- (सीए चिन्मय डी. करांडे) सभासद क्र. १५७७०० फर्म नोंदणी नं. १०३२३६ डब्ल्यु/ युडीआयएन - २०१५७७००बीडीडीएएनजे४४१५	सही/- (श्रीमती गौरी ठाकूर) मुख्य कार्यकारी (वित्त)	सही/- (श्रीमती रुपाली डंबे - आवले) सचिव/मुख्य कार्यकारी (प्रशासन)	सही/- (विश्वजीत माने, भा.प्र.से.) व्यवस्थापकीय संचालक	सही/- (शेखर गायकवाड, भा.प्र.से.) संचालक
--	--	---	---	---

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत उपक्रम)
३१ मार्च २०२० रोजी संपणाऱ्या वर्षाचा निधी ओघ तक्ता

	२०१९-२०२०		२०१८-२०१९	
		रुपये		रुपये
१) चालू व्यावसायिक कार्यातून निधी ओघ				
आयकरपूर्व नफा / तोटा		९४२५२३४६९		१८८१६४१२७
घसारा आणि तरतूदी		१७२९१९६		१३६१९७८
विशिष्ट मत्ता व दायित्वे मधील बदल				
दीर्घ मुदतीची दायित्वे		-१०१२९६७२७		१२१००८०२२
१.माल खरेदी करीता किरकोळ धनको	१४,९९०		-	
२.सुरक्षा ठेवी	(४४,९८९,५८२)		७१,५१७,४३९	
३.अनामत	(४२,०७१,३१४)		४८,०२४,२१८	
४.शासकीय देणी	२,०४६,२३०		७७५,२६४	
५.सेवाउपदान (पुर्व व्यवस्थापन हिस्सा सह)	-		-	
६. इतर धनको	-१६२९७०५१		६९११०१	
इतर चालू दायित्वे		५,०४७,३६१		४६८,६१०
अ) कर्मचारी कल्याण खर्च				
१. वेतन व मजुरी	(७६,५७७)		१,६२३,१९०	
२. अदत्त वेतन व मजुरी	(४४५,५३७)		(२३७,४३६)	
३. बोनस	(१,१५२,६६७)		७५७,५७६	
४. भविष्य निर्वाह निधी कर्मचारी अंशदान	(५१,००२)		(९,६१५)	
५. सेवाउपदान	३,१२७,१४८		१०१,९०३	
६. भविष्य निर्वाह निधी अंशदान	(२१,८१६)		(१४,५२२)	
७. कर्मचारी वैद्यकीय खर्च	(९२,६६७)		९२,४५९	
ब) इतर धनको	(३२,५८०)		(२,५३३,०३१)	
क) शासकीय देणी व कर	-		-	
१. पट्टी व कर	४,३८४,८२४		(२०५,२९०)	
२. व्हॅट / व्यवसाय कर	२९०,३०९		५७,७९४	
३.आय कर टिडीएस	६,१२८			
३. दूरध्वनी	(८४१,९२४)		८१२,४८४	
४. विज व इंधन	(४६,२७८)		२३,०९८	
वस्तुसूची		६८९०८०		३७३५७३०
व्यापारी यणी		(२४,४४०,१७८)		(१०,१६६,६९२)
इतर चालू मत्ता		(३१,९५५,३०८)		-
अनामत		८०७,६७१		(१६,५९३,१५७)
तरतूदी				
१. सेवाउपदान		(९,६६४,१६९)		(८,४७१,४२७)
२. घसारा		-		-
३. आय कर		(५,२६५,६१५)		(१०,४९९,८३३)
चालू व्यवसायिक कार्यातून निव्वळ रोख उपलब्ध		७७८,१७४,७८०		२६९,००७,३५८

३१ मार्च २०२० रोजी संपणाच्या वर्षाचा निधी ओघ तक्ता

	२०१९-२०२०		२०१८-२०१९	
		रुपये		रुपये
२) गुंतवणूकीमधून निधी ओघ				
महाराष्ट्र शासनाकडून				
अ) व्याजी कर्जे		(२१६,०७२,६८५)		(२७०,९७६,०००)
ब) त्यावरिल उपर्जित व देय व्याज		-५५२२६६०११		१०९८४१८७
गुंतवणूक	०	-	०	(४९५,०००)
गुंतवणूकीत वापरलेली निव्वळ रोख		(७६८,३३८,६९६)		(२६०,४८६,८१३)
३) वित्तीय व्यवहारातून निधी ओघ				
स्थिर मत्ता		(१,३८०,४०८)		(५८७,०५२)
३) वित्तीय व्यवहारातून वापरलेली निव्वळ राख		(१,३८०,४०८)		(५८७,०५२)
रोख आणि त्यासमान यामधील निव्वळ वाढ/ घट		८,४५५,६७६		७,९३३,४९३
सुरवातीची रोख व त्यासमान शिल्लक		२७,५७३,३२३		१९,६३९,८३०
अखेरची रोख व त्यासमान शिल्लक		३६,०२८,९९९		२७,५७३,३२३
रोख आणि त्यासमान यामधील वाढ/ घट		८,४५५,६७६		७,९३३,४९३

सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालाप्रमाणे
एम.एस.गोडबोले आणि असोसिएट्स,
सनदी लेखापाल यांचे करिता.

कृपया वित्तीय टीपा अनुसूची क्रमांक २० पाहाव्यात.

सही/-

(सीए चिन्मय डी. करांडे)

सभासद क्र. १५७७००

फर्म नोंदणी नं. १०३२३६ डब्ल्यु/

युडीआयएन - २०१५७७००बीडीडीएनजे४४१५

सही/-

(श्रीमती गौरी ठाकूर)

मुख्य कार्यकारी (वित्त)

सही/-

(श्रीमती रुपाली डंबे - आवले)

सचिव/मुख्य कार्यकारी (प्रशासन)

सही/-

(विश्वजीत माने, भा.प्र.से.)

व्यवस्थापकीय संचालक

सही/-

(शेखर गायकवाड, भा.प्र.से.)

संचालक

दिनांक : १५-नोव्हेंबर, २०२२



कार्यालय
महालेखाकार (लेखापरीक्षा)-II, महाराष्ट्र, नागपुर
OFFICE OF THE
ACCOUNTANT GENERAL (AUDIT)-II, MAHARASHTRA, NAGPUR



Secret
AG/AUDIT-II/ Maharashtra State Farming
Corporation Ltd /2019-20/342
Date 13-01-2023

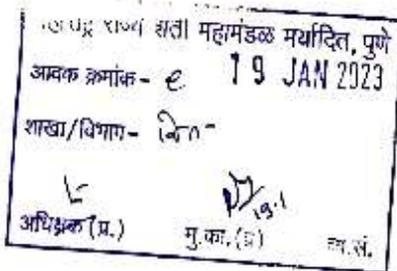
To,
Managing Director,
Maharashtra State Farming Corporation Ltd,
Shetimahamandal Bhavan,
270 Bhamburda,
Senapati Bapat Marg,
Pune 411 016

Subject: - Comments of the Comptroller and Auditor General of India w/s 143(6)
(b) of the Companies Act 2013 on the Accounts of Maharashtra State
Farming Corporation Ltd for the year ended 31st March 2020.

Sir,

Non-review Certificate (NRC) of the Comptroller and Auditor General of India under
section 143(6) (b) of the Companies Act 2013 on the Accounts of Maharashtra State
Farming Corporation Ltd for the year ended 31st March 2020 is enclosed.

After the Annual General Meeting (A.G.M.) is held, please send three printed copies
of the Annual Report to this office, as well as inform this office on the date of publication
of the Annual report of the above article in the Vidhar Sabha.



Yours Sincerely,

(Pallavi Hulkar)

Sr. Deputy Accountant General (Audit)-II

'लेखापरीक्षा भवन', डाक बॅली क्र. 220, सिविल लाईन्स, नागपुर - 440001
दूरध्वनि/Telephone - 0712-2564506 To 2564510
फॅक्स/Fax - 0712-2524130

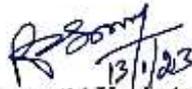
'Audit Bhavan', Post Bag No. 220, Civil Lines, Nagpur 440001
website : cag.gov.in/ag/nagpur/en
e-mail - agaumarashtra2@cag.gov.in

**COMMENTS OF THE COMPTROLLER AND AUDITOR GENERAL OF INDIA
UNDER SECTION 143(6) (b) OF THE COMPANIES ACT, 2013 ON THE FINANCIAL
STATEMENTS OF MAHARASHTRA STATE FARMING CORPORATION
LIMITED FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2020.**

The preparation of financial statement **Maharashtra State Farming Corporation Ltd** for the year ended **31 March 2020** in accordance with the financial reporting framework prescribed under the Companies Act, 2013 is the responsibility of the management of the company. The statutory auditors appointed by the Comptroller and Auditor General of India under section 139(5) of the Act are responsible for expressing opinion on the financial statements under section 143 of the Act based on independent audit in accordance with the standards on auditing prescribed under section 143(10) of the Act. This is stated to have been done by them vide their Audit Report dated **13th December 2022**.

I, on behalf of the Comptroller and Auditor General of India, have decided not to conduct the supplementary audit of the financial statements of **Maharashtra State Farming Corporation Ltd** for the year ended **31 March 2020** under section 143(6)(a) of the Act.

**For and on behalf of
The Comptroller and Auditor General of India**


(R.Thirupathi Venkatasamy)
Accountant General (Audit)-II

Date: 13-01-2023
Place: Nagpur

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत उपक्रम)
थोडक्यात स्थिती.

(रुपये लाखात)

अ. नं.	तपशिल	२०१५-२०१६	२०१६-२०१७	२०१७-२०१८	२०१८-२०१९	२०१९-२०२०
१	भाग भांडवल (भरणा केलेले)	२७५.००	२७५.००	२७५.००	२७५.००	२७५.००
२	भाग भांडवलासाठी मिळालेली रक्कम	-	-	-	-	-
३	राखीव निधी व शिल्लक रकमा	-	-	-	-	-
४	निव्वळ स्थिर मत्ता	५२८.४१	५११.५९	४९२.९६	४८५.७६	४८२.८२
५	विक्री व इतर उत्पन्न	२२५९.१८	१८७३.४६	५६४८.८५	२७४५.२७	३९४९.६२
६	मागील वर्षाचे उत्पन्न					६३.२६
७	तोटा					
	अ) कर आकारणी पूर्वी	९२.६९	९४.७४	४०१६.६७	१८८१.६४	९४२५.२३
	ब) कर आकारणी नंतर	४९.७२	४६.०४	३९६९.१९	१८३०.२९	९३६१.७१
८	राज्य सरकारला					
	अ) लाभांश	-	-	-	-	-
	ब) कृषी आयकर	३२८.१६	३२८.१६	३२८.१६	३२८.१६	३२८.१६
९	कर्मचारी वर्गाचे वेतन	६१४.५१	६५२.५८	५८१.९०	५७४.८९	५५७.५६
१०	लेखा वर्षासाठी कर्मचारी वर्गास सानुग्रह अनुदान प्रदान					
	अ) दर	८.३३%	८.३३%	८.३३%	८.३३%	८.३३%
	ब) रक्कम	४.८२	९.८२	६.४७	७.५८	१४.०६
	प्रोत्साहनार्थ प्रदान					
११	कर्मचारी वर्गाचे कल्याण	१२.९३	४.८८	४.०९	९.८२	४.६८
१२	कर्मचा-यांच्या उपदानाची तरतूद	६८.२१	६४.८९	५१.९८	२७.८१	३९.४२
१३	कर्जावरील व्याज	१११४.२९	८२२.८२	५४२.६६	११८.६८	८.८३
१४	किंमती चढ उतार निधी	-	-	-	-	-
१४	पुढील गोष्टींसाठी बाजूस काढलेली रक्कम	-	-	-	-	-
	अ) विकास कार्यक्रम व जुन्या मत्तांच्या जागी नविन घेणे.	-	-	-	-	-
	ब) यांत्रिकी सामुग्री पुर्नस्थापना	-	-	-	-	-
	क) मळयावरील मूलकी बांधकामे	-	-	-	-	-

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत उपक्रम)

The Companies Act (1 of 1956) Schedule VI – Part III

BALANCE SHEET ABSTRACT AND A COMPANY'S GENERAL BUSINESS PROFILE

I Registration Details:

Registration No.

						1	2	6	0	1
--	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---

Balance - Sheet

3	1
---	---

0	3
---	---

2	0
---	---

State Code

1	1
---	---

(Refer Code List)

Date

Date

Month

Year

II Capital raised the year (Amount in Rs. Thousands):

Public Issue

						N	I	L
--	--	--	--	--	--	---	---	---

Rights Issue

						N	I	L
--	--	--	--	--	--	---	---	---

Bonus

						N	I	L
--	--	--	--	--	--	---	---	---

Private Placement

						N	I	L
--	--	--	--	--	--	---	---	---

III Position of Mobilization and Deployment of Funds (Amount in Rs. (Thousand))

Total Liabilities

			6	4	6	7	0	4
--	--	--	---	---	---	---	---	---

Total Assets

			6	4	6	7	0	4
--	--	--	---	---	---	---	---	---

Sources of Funds

Paid-Up Capital

				2	7	5	0	0
--	--	--	--	---	---	---	---	---

Reserves & Surplus

						N	I	L
--	--	--	--	--	--	---	---	---

Secured Loans

						N	I	L
--	--	--	--	--	--	---	---	---

Unsecured Loans

			7	9	0	9	1	1
--	--	--	---	---	---	---	---	---

Application of Funds

Net Fixed assets

				5	3	6	2	3
--	--	--	--	---	---	---	---	---

Investments

				1	5	3	9	3
--	--	--	--	---	---	---	---	---

Net Current Assets

			(-)	7	8	6	9	4
--	--	--	-----	---	---	---	---	---

Misc. Expenditure

						N	I	L
--	--	--	--	--	--	---	---	---

Accumulated Losses

				8	2	8	0	8	8
--	--	--	--	---	---	---	---	---	---

IV Performance of Company (Amount in Rs. Thousands)

Turnover								
		1	0	2	7	6	1	9

Total Expenditure								
				9	1	4	4	8

(+)	(-)	Profit/Loss Before Tax							
	(+)			9	4	2	5	2	3

(+)	(-)	Profit/Loss After Tax							
	(+)			9	3	6	1	7	1

(Please Tick Appropriate Box + for Profit - for Loss)

Earning Per Share in Rs.								
				3	4	0	4	2

Dividend @ %	
0	%

V Generic Names of Three Principal Products / Services of Company (As per Mounetary Terms)

Item Code No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(ITC Code)

Product Description

S	U	G	A	R	C	A	N	E											
---	---	---	---	---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Item Code No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(ITC Code)

Product Description

F	O	O	D		C	R	O	P	S		&								
---	---	---	---	--	---	---	---	---	---	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Item Code No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(ITC Code)

Product Description

A	G	R	O	F	O	R	E	S	T	R	Y		&						
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--	---	--	--	--	--	--	--

H	O	R	T	I	C	U	L	T	U	R	E									
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Note - For ITC Code of Products please refer to the publication Indian trade Classification based on harmonized commodity description and coding system by Ministry of Commerce, General of Commercial intelligence & Statistics Calcutta - 700 00).

सही/- (श्रीमती गौरी ठाकुरे) मुख्य कार्यकारी (वित्त)
 सही/- (श्रीमती रुपाली डंबे - आवले) सचिव/मुख्य कार्यकारी (प्रशासन)
 सही/- (विश्वजीत माने, भा.प्र.से.) व्यवस्थापकीय संचालक
 सही/- (शेखर गायकवाड, भा.प्र.से.) संचालक